БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 37 (8869) ФЕВРАЛИИН 13 ПЯТНИЦА 1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭЕ

* * *

КПСС-эй обкомдо, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1959 ондо хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр аймагуудай, колхозуудай, совхозуудай хоорондо дэлгэрүүлэгдэхэ социалистическэ мүрысөөнэй гурим тухай

КПСС-эй обкомой бюро, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ингэжэ **тогтообо:**

1. КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй, КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ зорилготой социалистическэ мүрысөөе үргэн дэлгэрүүлхын, мүрысөөндэ илагшадые урмашуулхын тула 1959 ондо хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр аймагуудай, колхозуудай, совхозуудай хоорондо дэлгэрүүлэгдэхэ социалистическэ мүрысөөнэй гуримые баталха.

2. Мүрысөөнэй гуримые һайса ойлгуулхыень, энэ жэлэй турша соо хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр ехэ амжалта туйлахын тула социалистическэ мүрысөө үргэн дэлгэрүүлэгдэхэ эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхыень КПСС-эй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, Хүдөө ажахын министерствые уялгалха.

1959 ондо хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр аймагуудай, колхозуудай, совхозуудай хоорондо дэлгэрүүлэгдэхэ социалистическэ мүрысөөнэй ГУРИМ

КПСС-эй обкомой бюрогой, Министрнүүдэй Соведэй хамтадаа гаргаһан тогтоолой ёһоор, 1959 ондо хүдөө ажахыые хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлаһан түрүү аймагуудта, совхозууд болон колхозуудта Министрнүүдэй Соведэй, КПСС-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха.

I. МЯХА АБАЛГААР
(квартал бүхэнэй дүнгөөр)

Гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө һайнаар дүүргэһэнэй түлөө. Мяха тушааха кварталайнгаа түсэбые дүүргэхыень, амидын шэгнүүр эхэтэйгээр, тарган мал тушааһыень хараада абалсаха;

ашаг шэмэтэ малые ехээр олошоруулһанайнь түлөө.

Дамжуулгын Улаан тугые нэгэ аймагта, совхоздо, колхоздо барюулха, мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгтэхэ: аймагта—3 мянган түхэриг, колхоз, совхоздо—мянга—мянган түхэриг.

II. ҺҮ ҺААЛГААР
(нарын, кварталай дүнгүүдээр)

Һү һаалга ехээр дээшэлүүлһэнэй, үнеэн бүриһөө ехэ һү һааһанай түлөө;

үнеэдэй тооё ехээр олошоруулһанай түлөө;

гүрэндэ һү тушаалгаар ехэ амжалта туйлаһанай түлөө. Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха.

Мүрысөөндэ илагшадай квартал бүхэнэй ажалайнь дүнгые харалсажа, дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха, нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгэхэ: аймагта—3 мянган түхэриг, колхоздо, совхоздо—мянга—мянган түхэриг.

III. ХОНИ ҮСХЭБЭРИЛГЭӨР
(1959 оной августын 1-нэй, 1960 оной январиин 1-нэй дүнгүүдээр)

Хонидой тоо толгойе ехээр олошоруулһанай түлөө;

100 эхэ хонин бүриһөө эгээл олон хурьгадые абаһанай түлөө;

хонидой нооһо хайшалалгые улам ехэ болгоһоной, мүн хонин бүриһөө эгээн ехэ нооһо хайшалаһанай түлөө;

хонидые искусственна аргаар һайса үрэжүүлһэнэй түлөө.

Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха. Мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгэлсэхэ: аймагта—3 мянган түхэриг, колхоз, совхоздо—мянга—мянган түхэриг.

IV. ХАБАРАЙ ТАРИЛГА АМЖАЛТАТАЙГААР ҮНГЭРГЭҺЭНЭЙ ТҮЛӨӨ
(1959 оной июлиин 1-нэй дүнгөөр)

Хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудые тариха түсэбөө дүүргэһэнэй түлөө;

агротехникын эрхим болзорто, һайн шанартайгаар тарилга хэһэнэй, агротехникын түрүү арга методүүдые ехээр хэрэглэһэнэй түлөө;

Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха.

V. КУКУРУЗА ТАРИЛГААР
(ургасын хураагдаһанай һүүлээр)

Тарилгын түсэбые дүүргэһэнэй, тарилга хэхэдээ квадратно-гнездовой арга хэрэглэһэнэй, элдэб тэжээл ехээр хэрэглэһэнэй, кукурузынгаа талмайе уһалжа, һайнаар харууһалһанай түлөө;

гектар бүриһөө ногоон эшэ набша ехээр абаһанай түлөө, тиихэдээ аймаг дотор гектар бүрин 300 центнерһээ бага бэшэ, колхоз, совхоздо—гектар бүрин 500 центнерһээ бага бэшэ ногоон эшэ набшын хураагдаһые хараадаа абаха.

Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, гурбан колхоздо барюулагдаха (нэгэдэхи, хоёрдохи, гурбадахи һуурин түлөө). Мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан барюулагдаха: аймагта—10 мянган түхэриг, совхоздо—3 мянган түхэриг, колхозуудта — нэгэдэхи һууриин түлөө—3 мянган түхэриг, хоёрдохи һууриин түлөө —2 мянган түхэриг, гурбадахи һууриин түлөө—мянган түхэриг.

VI. САХАРАЙ СВЁКЛО УРГУУЛҺАНАЙ ТҮЛӨӨ
(сахарай заводто свёкло тушааһанай дүнгөөр)

Колхозууд болон совхозуудай гектар бүрин 180 центнерһээ бага бэшэ сахарай свёкло хурааһанай түлөө. Улаан туг нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха. Мүн нэгэн доро тус бүридэ 3 мянган түхэриг мүнгэн үгтэхэ.

VII. ТЭЖЭЭЛ БЭЛДХЭҺЭНЭЙ ТҮЛӨӨ
(1959 оной ноябриин 1-нэй дүнгөөр)

Аймагуудтахи эбэртэ бодо мал бүхэндэ 15 центнерһээ бага бэшэ хээрын, таримал ногооной хураагдаһанай, совхоздо, колхоздо 18 центнерһээ бага бэшэ үбһэ ногооной хураагдаһанай түлөө; хэрбээ аймаг соохи хээрын сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 10 центнерэй, совхоздо, колхоздо—гектар бүрин 15 центнерэй хураагдаһан байгаа һаань;

аймаг соохи үнеэн бүрин 8 тонноһоо бага бэшэ, совхоздо, колхоздо үнеэн бүрин 10 тонно, эхэ хонин бүрин 2—3 центнер силос дараһанай түлөө.

Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха. Мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгтэхэ: аймагта—10 мянган түхэриг, колхоздо, совхоздо—5—5 мянган түхэриг.

VIII. ОРООҺО ТАРЯА АБАЛГААР
(декабриин 1-нэй дүнгөөр)

Орооһо таряанай эгээн ехэ ургаса хураһанай түлөө, тиихэдээ аймаг дотор—гектарай 13 центнерһээ бага бэшэ, совхоздо, колхоздо—гектар бүрин 15 центнерһээ бага бэшэ орооһо таряан хураагдаһан байха зэргэтэй.

Ургасаяа эмхитэйгээр, шанар һайнтайгаар хураажа абаһанай түлөө, амжалан хураажа аргые ехээр хэрэглэһэнэй, таряа талха тушааха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэһэнэй, хүдөө ажахын ургамал бүхэнөөр үрэнэ хүрэнгэ хүсэд хааһанай түлөө.

Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, нэгэ колхоздо барюулагдаха. Мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгтэхэ: аймагта—10 мянган түхэриг, колхоз, совхоздо—5 мянган түхэриг.

IX. УҺАЛАГДАДАГ ГАЗАР АШАГЛАҺАНАЙ, УҺАЛУУРИИН БАРИЛГА ХЭҺЭНЭЙ ТҮЛӨӨ
(1959 оной августын 1-нэй, 1960 оной январиин 1-нэй дүнгөөр)

Тарялан, сабшалангай газарта шиниг нойто саг соонь, шанар һайнтайгаар тогтооһо, уһалха түсэбөө дүүргэһэнэй түлөө, газар уһалха, намаг газарнуудые хатааха барилгын ехэ хүдэлмэри эрхилһэнэй түлөө.

Дамжуулгын Улаан туг нэгэ аймагта, нэгэ совхоздо, хоёр колхоздо барюулагдаха. Мүн нэгэн доро иимэ хэмжээтэй мүнгэн шан үгтэхэ: аймагта—5 мянган түхэриг, совхоздо 2 мянган түхэриг, колхозуудта—мянга—мянган түхэриг.

X. КПСС-эй айкомуудай, аймгүйсэдкомуудай, Хүдөө ажахын министерствын зуурмалгаар аймагуудта, колхоздо болон совхозуудта дамжуулгын Улаан туг барюулха.

XI. Һү, мяха абалгаһа бүри ехэ болгохын түлөө дэлгэрүүлэгдэһэн социалистическэ мүрысөөндэ ехэ амжалта туйлаһан аймагууд, колхозууд, совхозуудые республикын газетэнүүдтэхи Хүндэлэлэй самбарта бэшэхэ. Квартал бүрин мүрысөөнэй дүнгэй ёһоор Хүндэлэлэй самбарта бэшэжэ байха.

XII. Мүрысөөнэй гол дүнгүүдые гаргахын тула аймагуудта «Малшадай үдэр», «Ургасын һайндэр» үнгэргэхыень КПСС-эй айкомуудта, аймгүйсэдкомуудта, колхозуудай правленинүүдтэ, совхозуудай директорнүүдтэ һанамжалан дурадхаха.

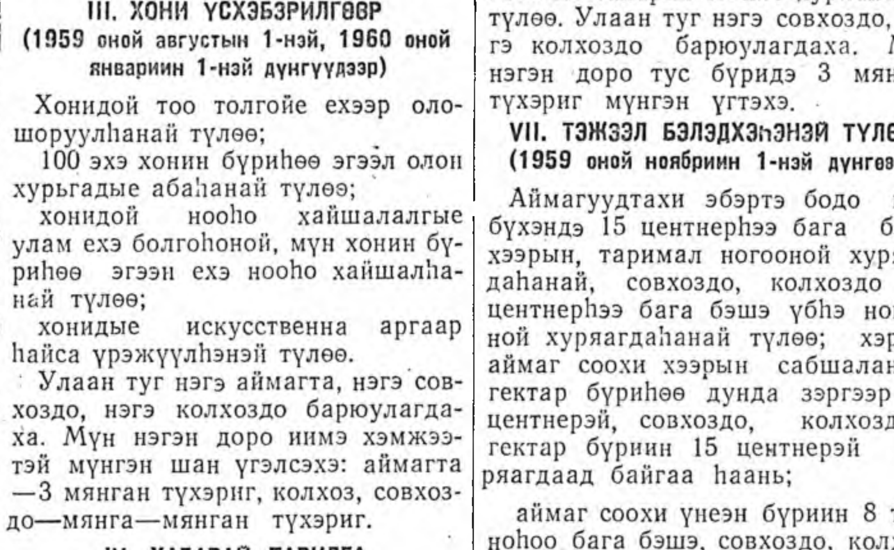

* *

Улан-Удын сэмбын фабрикын коммунистическэ ажалай бригадын гэшүүн Клавдия Ковалева ажалай шэнэ амжалта туйлана. Тэрэнэй гаргаһан продукцинь шанар һайнтай байдаг. **Зураг** дээрэ: К. Ковалева ажалдаа байна.

Б. Поповой фото.

* * *

Агитколлективүүдэй мүнөө үеын шухала зорилго

Республикымнай заха хизаар бүри РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлэдхэл һэргэ дунда ябажа байна. Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, алба хаагшадай хэдэн мянган түлөөлэгшэнэр агитаторнуудаар, һунгуулиин комиссинүүдэй гэшүүдээр ажаллана.

Ажалшадай политическэ болон ажалай ехэхэн дэбжэлтын оршон байдалда һунгалтада бэлэдхэл үнгэржэ байна. Декабрь һарада партиин ЦК-гэй Пленум болоно, орошон хүдөө ажахые түргэн хүгжөөхын түлөө бүгэдэ арадай хүдэлмэри дунгүүдые согсолжо гаргаба. Үнгэрэгшэ табан жэл соо манай орон гайхамшагта амжалтануудые туйлаа. Һү, тоһо абалгаараа США-е хүсөөбди. Энэ амжалтаарнай социализмын оронуудай бүхы ажалшад, хилын саанаха манай нүхэд баясана, омогорхоно.

Манай ороной наука болон техникэ гайхамшагта түүхэтэ амжалта туйлаа. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ анха түрүүшынхеэ хүнэй гараар—советскэ хүнүүдэй гараар бүтэһэн космическа ракетэ гарагай татасые дабан гаража, заха хизааргүй замбуулин руу шууэжан, наранай багахан бүмбэрсэг болоод, нарые тойрон эрьелдэжэ эхилээ.

Энэ һаяхан Советскэ Союзай коммунистическэ партиин түүхэтэ XXI съезд—коммунизм байгуулагшадай съезд болоһон дүүрэбэ. Энэ съезд манай орон дотор үргэн дабшалтайгаар коммунизм байгуулха зорилго хараалжа, СССР-эй арадай ажахые 1959—1965 онуудта хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб баталан абаа. Мүнөө орон доторнай, хэдэн саяар хэдэн миллион хүнүүд долоон жэлэй түсэбэй материалнуудые шудалжа, эдэ айхабтар һонирхон шудалжа байна.

Иимэ гайхамшагта түүхэтэ үе байдалай болоно байхада агитаторнууд, лекторнүүдэй, элидхэлшэдэй ажалай зорилго юуб гэхэдэ, хаанаш ябаа, хаанаашье бай—агитпунктнууд, цех соошье, ферма, гүүртэншье, отара дээрэшье, айлда—долоон байһан газартай ажалшадай съездын материалнуудтай түргэн танилсуулха, долоон жэлэй түсэбөөр ямар ехэ зорилгонууд табигдажа байһанине зондо тайлбарлхотойгоор, ойлгосотойгоор, хөөрэжэ үгэхэ зэргэтэй.

Мүнөө жэлдэ республикын ажалшадай урда ехэ зорилгонууд табигдана. Нэдондонойхидо орходоо промышленна предприятинуудай 93 миллион түхэригэй продукци үлүү үйлэдбэрилэн гаргаха зэргэтэй. Республикын колхоз, совхозууд орооһо таряанай ургаса 1,3 дахин, һү тэжээл—2,2 дахин, мяха—1,5—2 дахин ехээр абадаг болохо, ноһо хайшалалгаяа 25 процентнээр бэшээр дээшэлүүлхэ, шэмэтэ малые болгохой ехээр бэлэдэг болохо, бүхы түрэлэйнгөө малай тоо толгые олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго партиин обкомой пленум табиа.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада шангахаһаар эмхидхэлэй, агитаци бологэнуудаа хэдээр хэрэглэхэ шухала. Мүнөө жэлдэ олоороо хурьгалжа байна. Энэ абаһан түлөө гарзагүйгөөр, шааршуу түлөө гарзагүйгөөр түргэн үнгэрэхэ, малаа тобир ондо оруулха, үбэлжэлдэ ехээ ашаг шэмыень улам дэлгэрүүлхэ гэшэ малшадай шухала зорилго болоно.

Эрхэ тарилгада эртэнһээ бэлэдхэл хэхэ зэргэтэй. Полиин дээрэ хүсэд хүрэхэ наг шэбхэ ехэхэн, уреэжэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ, хүдөө ажахын машинануудые засабарилжа дүүргэхэ шухала зорилгонууд табигдана. Эдэ хойшолуулашагүй хүдэлмэринүүдэ һайнаар ябуулха хэрэгтэй. Тэнгэнэ тэһалха гэшэ хүдөө нютагуудта ажаллажа байһан агитаторнуудай нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Харуулан ойлгуулха агитацине һайнаар эмхидхэһэн, һунгалтадай дунда съездын материалнуудаар ойлгуулжа хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байһан Кяхтын музейн, эндэхи дунда һургуулиин агитпункт жэшээтэй һайнаар ажаллажа байна. Энэ аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой агитпункт һунгагшадай дунда ойлгуулжа хүдэлмэри тодорхой зорилготойгоор, бодожотой үг зорилготойгоор ябуулжа байдаг. Эндэхи агитатор нүхэр Будажапов колхозой хонишодой дунда съездын материалнуудаар хододоо хөөрэлдөө хэнэ, съездын боложо байха үедэ олоороо радио шагнаха эмхидхэһэн байгаа.

Красноярово тосхоной агитпункт Иволгын аймаг соо хамагһаа һайнаар агитационно-ниитын хүдэлмэри ябуулна. Энэ агитпункте оролдосотой, шударгы агитатор нүхэр Түбчинов дадаг юм. Тэрэшэлэн Кабанскын аймагай № 1 трестын барилгын талмай дээрэ эмхидхэгдэһэн, Прибайкальска аймагай Лазогой нэрэмжэтэ, Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай агитпунктнууд һунгагшадай дунда ойлгуулжа хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулжа захалаа.

Гэхэ зуура, зарим газарнуудта энэ шухала хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Томилогдоһон агитаторнууд ажаллажа үшөө захалаагүй, тэдэнтэй семинаршье үнгэргэгдээгүй. Агитколлективүүдэй хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ байһан тухайдань КПСС-эй обкомой бюро партиин Торнин айкомдо заагаа. Эндэхи Хулдаат, Доодо Тори, Улекчин, Армаг гэхэ газарнуудта агитпунктнууд ехээр оройтуулагдажа нээгдээ. Хорнин аймагта 27 агитпунктнуудай оройдоол 15-нинь ажаллана.

Мүнөө һунгалтада бэлэдхэлэй шухала хүдэлмэри захалба. Депутадуудта кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ, бүридхэлдэ абтаа. Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө агитаци захалба. Хэблэлдэ бэшэлхэдэшье, радиогоор дамжуулхадаашье, агитаторнууд хөөрэлдөө үнгэргэхэдөөшье кандидадуудай ажал хүдэлмэри тухай, ниитын ямар хүдэлмэри ябуулжа байдаг тухайнь, партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар тэдэнэй эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха тухайнь зондо һайнаар ойлгуулжа үгэхэ хэрэгтэй. Кандидадуудай һунгагшадтаяа уулзалгые һайн бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэхэ байха шухала.

Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ Соведүүдэй, ажахын организацинуудай, тус тус хүнүүдэй нэрэ дээрэ шүүмжэлхы ажаглалтанууд, һанамжа, дурадхалнууд, захаа заабаринууд орожо байдаг. Тэдээндэ агитаторнууд хододоо анхаралтайгаар хандажа байха ёһотой. Элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээн абтагдажа, дурадхалнууд, хүсэл һанамжанууд агитпунктда согсолгоод, шэнээр һунгагдаһан Соведүүдтэ захяа болгон үгтэхэ ёһотой.

Республикымнай ажалшад Коммунистическэ партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсаһанай һунгалтаа угтажа байна. Мартын 1-нэй үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэн һаналаар дуугаа үгэхэ лабтай.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГШЭДЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ЛЕНИНГРАД. Городой промышленна предприятинуудаар КПСС-эй XXI съездын хүдэлмэриин дүүргэһэндэ зориулагдаһан митингүүд политическэ ехэхэн дэбжэлтын оршон байдалда болоно.

Металлическэ завод дээрэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэһэн инженер, хүдэлмэришэд съездын байгуулһан абаһан асари ехэ түсэб дүүргэхэ тушаа тодорхой зорилгонууд табиха хэлэбэ.

Электростанцинуудта долоон жэлэй турша тодхогдохо обороной байдалда 100 ... ха байна гэжэ инженер В. Л. Полищук мэдүүлбэ. Бидэнэр мүнөө 100 мянган киловатт хүсэтэй газотурбина байгуулжа байнабди. Иимэ ехэ хүсэтэй газотурбина дэлхэй дээрэ үшөө байгуулагдаагүй юм. Энэ машинын проектые байгша оной дүрбэдэхи квартала зохёожо дүүргэхэбди гэжэ үгэ хэлэгшэ найдуулба.

Эдэ үгэнүүдые митингдэ хабаадагшад нэрэмжэ альга ташалгаар угтаба.

Партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бүримүһэн һайшаан резолюци митингдэ абтаба.

(ТАСС).

Үүсхэл, эдэбхи бадаруулна

Алдарта партиимнай XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн элидхэл, съездын делегадуудай баталан абаһан түүхэтэ түсэб Бурпромсоведэй «Кооператор-комсомолец» гэжэ артелиин хүдэлмэришэдые ажалай шэнэ амжалтануудта зориггүүлнэ, шэнэ эдэбхи, үүсхэл бадаруулна.

Мүнөө тус артелиинхид шэнэ долоон жэлэй түрүүшын жэл болохо —1959 онойнгоо түсэбые болзорһоонь 10 үдэрөөр уридшалан дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 200 мянган түхэригэй продукци үгэхын тула эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнхай.

...Багахан аад, соморхон артелиин клубай зал үнгэ бүриин уряа лозунгнуудаар, портрет, плакадуудаар шэмэглэгдэнхэй. Үдэрэй 12 час. Хүн зон олоороо сугларанхай. КПСС-эй XXI съездын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан митинг нээгдэжэ, партийна эхин организацин секретарь нүхэр Данииловада үгэ үгтэбэ. Элидхэлшэ партиин съездын түүхэтэ удхашанар тухай тобшохоноор хөөрэһэнэйнгөө удаа, коллективэйнгээ урда мүнөө үедэ табигдадаг гол зорилгонуудые тоолбо.

Долоон жэлэй түсэб бэелүүлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулха гэшэ бидэнэрэй нэрэ хүндын хэрэг мүн, гэжэ тэрэ үгэеэ түгэсхэбэ.

— Манай Эхэ ороной залуушуул партиин хараалһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула хэзээдэшье сухарагүй, сухарихашегүй байха,—гээд буд нэхэгшэ комсомолка Людмила Викулина мэдүүлнэ.—Теэд мүнөөшье эхилээд байһан долоон жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө эрдэм бэлигээ, хүсэ шадалаа хайрлахагүй байһанинь лабтай. Эдэ үдэрнүүдтэ манайшье артелиин комсомолшууд, залуушуул коммунистическэ ажалай бригадын хүндэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллажа байна.

Һүүлээрнь мастер Валентина Кузнецова болон бусад халуун зүрхэнһөө баярай үгэнүүдые хэлэжэ парти, правительствынгаа коммунизмда үргэн, далайсатайгаар орохо харгы замые хараалһан асари ехэ программые нэгэн дуугаар һайшааба.

И. Иванов.

Шэнэ амжалтада зоригжуулна

Партиин XXI съездын дүүрэһэнтэй дашарамдуулан Кабанскын аймагай колхозуудта, предприятинууд болон эмхи зургаануудта олон зоной хабаадалгатай митингнууд болоожо байна.

Һаяхан цементын заводто митинг болобо. Митингын нээгдэхэдэ транспортна цехын начальник нүхэр Сыроватко ингэжэ мэдүүлээ:

—Манай цехын хүдэлмэришэд партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые нэгэн дуугаар һайшааха зуураа, коммунистическэ ажалай цехын нэрэ зэргэтэй болохын түлөө мүрысөөндэ оролсобо. Цехын хүдэлмэришэн бүхэн шэнэ долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсөө элсүүлхэ бэлэн байна.

Заводой мастер нүхэр Омельянский удаань үгэ абажа, съездын шиидхэбэринүүдые бүрин һайшаажа байһан тухайгаа мэдүүлээ. Нүхэр Омельянскиин даадаг халаанайхид коммунистическэ ажалай халаанай нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэжэ эхилбэ. Энэ халаанайхид РСФСР-эй, Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведтэ болохо һунгалтын үдэр хүрэтэр февраль һарынгаа даалгабарие болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидэв.

Заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Ананьев, партиин бюрогой секретарь нүхэр Потин, цехын профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Алеутдинов, заводой дежурна инженер нүхэр Басманов болон бусад митинг дээрэ үгэ хэлэжэ зуураа, партиин хараалһан асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлэлсэхын түлөө оролдосотой һайнаар ажаллахыень заводойнгоо коллективые уряалаа.

Митингдэ хабаадагшад съездын шиидхэбэринүүдые һайшааһан тогтоол батлан абаа.

Е. Красинская.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудта нэгэн хүн шэнгеэр бултадаа дуугаа үгэе!

Цыремпилон Доржи Цыремпилович

Доржи Цыремпилович Цыремпилон 1908 ондо Иволгын аймагай Гильбирэ тосхоной үгытэй бурят айлай бүлэдэ түрэhэн юм .

Нүхэр Д. Ц. Цыремпилон багшанарай техникум дүүргэhэнэй hүүлээр 1931 онhоо 1933 он болотор hургуулиин директорээр хүдэлмэрилөөд, удаань Алайрай аймагай арадай гэгээрэлэй таhагые даагшаар ажаллаhан байна. 1933 онhоо 1935 он болотор Советскэ Армида алба хэhэнэй hүүлээр Сэлэнгын аймагай газетын редактораар хүдэлмэрилөө. 1937 ондо Доржи Цыремпилович партиин Сэлэнгын райкомой секретаряар hунгагдаад, 1938 ондо КПСС-эй Бурядай обкомой секретаряар дэбжүүлэгдэhэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ нүхэр Д. Ц. Цыремпилон Советскэ Армида политическэ хүдэлмэридэ — дивизиин политотделэй начальнигай орлогшоор, мүн начальнигаар ажаллаhан юм.

Нүхэр Цыремпилон Советскэ Армиин албанhаа бусаhанайнгаа hүүлээр КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретаряар хүдэлмэрилhэн байна. 1947 ондо Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын тушаалда дэбжүүлэгдээ.

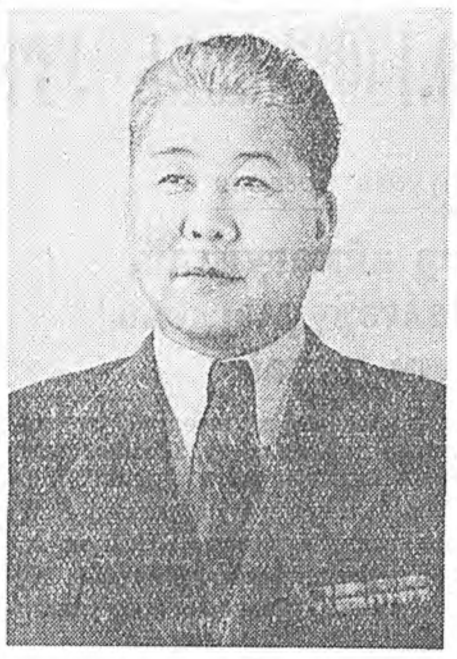

Нүхэр Д. Ц. Цыремпилон 1951—1953 онуудта республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр хүдэлмэрилөө. 1953 ондо КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдые hургаха курсада эльгээгдэhэн байна. hургуулиhаа бусахадаа, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшээр hунгагдаа.

Нүхэр Цыремпилон РСФСР-эй болон Бурядай АССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадаар хэдэн удаа hунгагдаа.

Нүхэр Д. Ц. Цыремпилон Эхэ оронойнгоо үмэнэ аша габьяатай байhанайнгаа түлөө Ленинэй, Улаан Тугай, Ажалай Улаан Тугай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1 шатын, Улаан Одоной орденуудаар, тэрэшэлэн медальнуудаар шагнагданхай.

Улан-Удын паровозо-вагонно болон судна бүтээлгын заводуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай багшанар болон студентнэр, городой больницын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив, СССРэй Наукануудай Академиин Сибириин отделениин Бурядай комплексно научно-шэнжэлэлгын институдай коллектив hунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ Доржи Цыремпилович Цыремпилониие hунгуулиин Улан-Удын 744-дэхи округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Нүхэд hунгагшад! Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидат Доржи Цыремпилович Цыремпилониие нэгэн дуугаар hунгая!

Дубровский Василий Иванович

Василий Иванович Дубровский 1912 ондо Бурядай АССР-эй Ториин аймагай Харацай тосхоной дунда шадалтай таряашанай бүлэдэ түрэhэн юм.

Нүхэр Дубровский 1930 ондо Кяхтын 9 жэлэй hургуули дүүргэhэнэй hүүлээр Омскын Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын институдта hурахые ВЛКСМ-эй аймагай комитедээр эльгээгдэhэн байна.

Нүхэр Дубровский 1935 ондо дээдэ эрдэмтэй боложо, олон жэлэй турша соо хүдөө ажахын органуудта—түрүүн агрономоор, хожомынь — түсэблэлгын таhагай начальнигаар, тарян ажалай талаар Бурядай АССР-эй газар таряалангай наркомой орлогшоор хүдэлмэрилhэн юм.

1941 ондо нүхэр Дубровский хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэжэ, Бурядай АССР-тэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна хиналтын комиссиин этигэмжэтын орлогшоор хүдэлмэрилөөд, 1942 ондо КПСС-эй Бичурын райкомой нэгэдэхи секретаряар hунгагдаа hэн.

1944 онhоо нүхэр Дубровский республикын хүдөө ажахын министрээр хүдэлмэрилбэ. 1953 ондо

КПСС-эй Бурядай обкомой секретаряар hунгагдаа. Мүнөө үедэ партиин обкомой хоёрдохи секретаряар хүдэлмэрилнэ.

Василий Иванович Дубровский партийна болон советскэ органуудта хүдэлмэрилхэ үедөө дүй дүршэлтэй, хэрэг ажалаа мэдэдэг, эрилтэ эхэтэй, суг хамта хүдэлмэрилжэ ябаhан нүхэдтөө энэрхы hайн хүн байhанаа харуулаа.

Нүхэр В. И. Дубровский Ажалай Улаан Тугай орденоор, медальнуудаар шагнагдаhан, Бурядай АССР-эй хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи зарлалай Верховно Соведэй депутат болоhон байна.

Барилгын 1-дэхи трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Курумканай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой гэшүүд, Мысовая станциин депогой хүдэлмэришэд болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд hунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрээ Василий Иванович Дубровскиие hунгуулиин Прибайкальска 745-дахи округhоо РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ.

Нүхэд hунгагшад! Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидат Василий Иванович Дубровскиие нэгэн дуугаар hунгая!

ПОЛИ, САБШАЛАН ДЭЭРЭЭ НАГ ШЭБХЭ ЕХЭЭР ЗӨӨЖЭ ГАРГАЯ

Оролдосотойгоор ажалладаг звенонууд

Байгша ондо үхэр малдаа шэмэтэй hайн үбhэ, тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын тулада Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ артелинхид сабшалан, таряалангаа үтэгжүүлхэ тушаа горьтой хүдэлмэри хэжэ байна.

Эндэ кукуруза тарижа ургуулха тусхай комплексно 2 звено эмхидхэгдэжэ, тэдэндэ 70—70 гектар hайн үрэжэлтэй газар, нэгэ—нэгэ «Беларусь» трактор болон бусад хэрэгтэй зэр зэмсэг даалгагдажа үгтэнхэй. Звенонуудые даагшадаар эдэбхитэй комсомол хүбүүд Сергей Гомбожапов, Чагдур Мансорунов гэгшэд томилогдоо.

Мүнөө колхоздо кукуруза тариха газарта хамта 760 гаран тонно наг шэбхэ гаргагдажа обоологдонхой. Эндэ наг шэбхэ суглуулха, зөөхэ хүдэлмэри үргэлжэлhөөр. Мүн пээшэнэй үнэhэ, шубуунай аргал суглуулха, таряалан дээрэ саhа тогтоохо, тошон халяаха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна.

К. Доржиев.

Баян ургасын түлөө тэмсэнэ

Манай совхозойхид байгша ондо кукурузын, үбhэ ногооной ургасые эрид дээшэлүүлхын зорилгоор мүнөө наг шэбхэ хаа хаанагүй ехээр гаргажа байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ кукуруза тариха газарта 275 тонно, турнепс тариха газарта 200, сабшалан дээрэ 280 тонно наг шэбхэ гаргагданхай. Кукурузын газар дээрэ бүхыдөө гектар бүридэ дунда зэргээр 20—30 тонно наг шэбхэ гаргагдаха юм. Совхозой 5-дахи фермын хүдэлмэришэд уhалууриин сабшалангай га бүхэнhөө 20 центнерhээ бага бэшэ үбhэ хуряаха гэhэн уялга абаа. Тиимэhээ сабшалан дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргахын хажуугаар булаг, горхоной уhа хааха, hубаг канава татаха түхеэрэлгэ хэхэ, тошо халяаха, мүльhэ зөөхэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай.

Эндэхид наг шэбхэ гаргаха арбан хоногой түсэб, график табижа, тэрэнээ дүүргэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргана. **Д. Дармаева.**

Хори.

Алдуугаа дахин дабтахагүйбди

Республикын хойто аймагуудта кукурузын үндэр баян ургаса абтахагүй гэжэ хэлэдэг хүнүүд манай дунда hая болотор бии байhан юм. Тэрээнhээ боложо, энэ шэмэ ехэтэй ургамалые нютагжуулхын тулада hайнаар оролдоогүй байгаабди. Зарим газарта кукуруза ёhо тэдысэ таридаг ушарнуудшье үзэгдэдэг hэн. Иимэ алдуу эндүү манайшье колхоздо гараhан байха.

Нёдондо жэл манайхин 3 комплексно агрегат эмхидхэжэ, Бухэтэр, Хилгана, Борогол гэжэ газарнуудта 300 шахуу гектар кукуруза тариhан юм. Тиигээд намарынь ургасаяа хуряахадамнай иимэ hонирхолтой дүн гараhан байна. Хилганада 90 гектар талмайн га бүриhөө 296 центнер, Бороголдо 100 гаран гектар талмайн га бүриhөө табяад центнер кукурузын набша ногооной хуряагдахада, Бухэтэртэхи 70 гектар талмайhаа юуншье ургаагүй hэн. Юундэ иимэ ехэ илгаатай байбаб гэхэдэ, тушаалдаhан лэ газартаа тарилга хэhэн, заримдаа тарилгын агротехникэ бүдүүлигээр эбдэhэн байгаабди. Жэшээнь, Бухэтэрэй участок булагай уhанда дүтэ байжа, кукуруза хүйтэрхөөд ургаагүй. Баруун Хүнтэйдэ зэргэлээд байhан Хилганын, Бороголой участогууд шанараараа адлирхуу газар байгаа. Теэд Бороголдо тарилгаяа квадратно-гнездовой аргаар хэнгүй, зундаа зуруud хоорондын элдүүрилгэ хэжэ шадангүй, ургасаяа доошолуулhан байгаабди.

Харин мүнөө жэл тэрэ алдуугаа заhажа, бүхы талмайнгаа гектар бүриhөө 300—350 центнер кукурузын набша ногоо абахаар эрид шиидээбди.

Теэд энээнээ дүүргэхын тула мүнөө юу хэжэ байнабибди. Кукуруза тариха газараа эгээн түрүүн шэлэн олообди. 270 гектар кукурузамнай Хилганын, Бороголой уhалагдадаг, үрэжэл hайнтай газарта таригдахань. Кукурузын баян ургаса ургуулха 3 комплексно агрегат эмхидхээд, газараа 90—90 гектараар хубаажа үгөөбди. Кукуруза тариха дүй дүршэлтэй механизаторнууд Федот Ринчинов, Алексей Иванов, Цыдып Раднаев гэгшэд эдэ агрегадуудые даажа абаа. Мүн нёдондо кукурузын ехэ ургаса хуряа[...] Федот Ринчиновэй агрегат ком[...] молшууд-залуушуулай агрегат [...]жэ нэрлүүлээ.

Эдэ агрегадуудынай бүхы хүд[...]мэреэ оньhожоруулжа байна. А[...]регат бүхэндэ «МТЗ-2» мар[...] трактор, кукурузын сеялкэ, ко[...] байн болон бусад машинану[...] даалгагдажа үгтөө. Мүнөө [...] трактор, машинанууд заhабарил[...]дажа дүүрэхэ болоо.

Оньhожоруулагдаhан агрегаду[...]най мүнөө гол түлэб поли дээрэ [...] шэбхэ гаргажа байна. Ерэхэ [...]барай тарилгада гектар бүр[...] 20 тонно наг шэбхэ, 1,5 центнер [...]неральна үтэгжүүлгэ оруулха [...]наатайбди. Наг шэбхэ шэрэлгэ[...] 3 звено (5—5 хүнтэй) хүдэлнэ. [...]дэнэр 6—7 тонно багтаасатай ш[...]ганууды тракторай хойно ша[...]тагалаад малай фермэнүүдhээ к[...]курузын поли дээрэ наг шэбхэ зө[...]нэ. Графигай ёhоор звено бүх[...] үдэртөө 23 тонно шэбхэ зөөхэ ё[...]той. Энэ хүдэлмэри мартын 15 б[...]лотор хүсэд дүүргэгдэхэ.

Шэбхэ шэрэдэг хүнүүдые ур[...]шуулха хэмжээн хараалагдаж[...] баталагдаа. Жэшээнь, 10 хоно[...] даабари дүүргэhэн звенодо 200 [...]хэриг, үлүүлэн дүүргэhэн звено[...] 300 түхэриг үгтэхэ байна. Сэлэнг[...] аймагай «Коммунизм» колхоз[...] жэшээгээр урмашуулгын түлбэ[...] үгтэхөөр хараалагдана.

Кукуруза ургуулха агрегадууд[...] гэшүүдые тусхай hуралсалда х[...] баадуулаабди. Урда жэлнүүдтэ дү[...]шэлгүй хүнүүд сугларaad, хаб[...] тарилга хэхэ гэжэ гарахадаа, [...] гээшье мэдэхээ болёод бай[...]hэн. Энээниие хараада абажа, к[...]куруза ургуулха агротехникые ш[...]далха кружок эмхидхээбди. Энэ[...]дэ хабаадагшад хөөрэлдөө, лек[...] шагнахаhаа гадна бодото аж[...] дээрэ үзэhэнөө дабтаха байна.

Кукуруза ургуулха агрегадууд[...] хүдэлмэридэ саг үргэлжэ туhал[...] хиналта хэжэ байхын тулада ко[...]хозой түрүүлэгшэ, тэрэнэй орло[...]шо, партийна организациин секр[...]тарь нэгэ нэгэ агрегат даажа аб[...]

Б-Н. Лобсанов, Баргажанай а[...]магай Сталинай нэрэмжэтэ кол[...]зой агроном.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэлдэ кукурузын үндэр ургаса абахаяа оролдожо байна. Мүнөө эндэ кукурузын полинуудта наг шэбхэ зөөгдэнэ. **Зураг дээрэ:** Баальшаа нютагта наг шэбхэ гаргагдажа байна.
А. Мантаевай фото.

Түгнын суута хонишон

hаяхан Мухаршэбэрэй аймагай «Ошон» колхозой гэшүүд, эндэхи нютагай алба хаагшад болон интеллигенци Бурят оронойнгоо засагай дээдэ зургаанай депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсээ. Тиигээд артелиингээ эрхим хонишон Цыренцу Цыреновна Цыреновае кандидат болгохо гэжэ нэгэн дуугаар нэрлэбэ. Нүхэр Цыренова колхозой hаяхан байгуулагдажа байхада тэрэнэй түрүүшын гэшүүдэй нэгэн болоhоор хамтын хэрэгэй түлөө олон жэлдэ таhалгаряагүй, бүхы хүсэ шадалаараа оролдожо ябана. Энэ үе соо тэрэнэй бүтээhэн юумые тоолохо болоо hаа, захадань гарахын аргагүй гэхээр ааб даа.

Иимэл хүнүүдэй, нэрэ солын түлада бэшэ, харин улад зондоо туhа хүргэхын тулада оролдодог хүнүүдэй, даруу зантай, үлүү үгэгүй аад, ажалдаа абьяастай хүнүүдэй үдэр, жэл бүриин эсэшэ сусашагүй ажалай аша үрээр мүнөө артелиин ажахы бэхижэн хүгжэжэ, дэбжэн hалбаржа байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Тэдэнэр ямаршье хүдэлмэриие хүндэ, хүнгэн гэхэгүй, дааhан лэ хэрэгээ заабол дүүргэхын тула халуун, хүйтэниие илгангүй, шанга нэтэрүүгээр шармайн оролдодог гээшэ. Цыренцу Цыреновна эгээл иимэ хүнүүдэй нэгэн юм.

**
*

1953 оной дүүрэхэ үе. Түрэл партиимнай ЦК-гэй Пленум hаяшаг болоод, ороноймнай хүдөө ажахыда эрид хубилалтын эхин табигдажа байгаа. Партиин хараалhан асари ехэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ үргэн ехэ бэлэдхэл хаа хаанагүй ябуулагдажа байба.

Тэрэ үеэр Хаяа нютагта, колхозой 3-дахи бригадын хонин hүрэгэй тэжээл бага болоод, харууhан муудаад, тоо толгойнь хоролто гээлтэдэ орожо магад болоод байгаа hэн. Аймагай, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээн тушаа нэ-

гэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэжэ, иимэ харюусалгатай хэрэгые найдамтай, шадабаритай хүндэ даалгаха гэhэн байгаа. Тэрэ даабари нүхэр Цыреновада тудаа hэн.

— Хара хүдэлмэриhөө айнагүйб, хэжэл ябаhан ажалнай ааб даа. Харин танай зүгhөө туhаламжа байбалнь, хонин ажалаа hэргээжэ шадаха байхабди,—гэжэ Цыренцу Цыреновна колхозой правлениин гэшүүдтэ үгэеэ үгөө бэлэй. Энэнь хооhон үгэ бэшэ, харин хүндэ ажалые гүйсэд мэдээд, колхозойнгоо тэрэ үеын арга боломжые дүүрэн шэнжэлэн хараад, ажалыемнай бидэ колхознигуудhаа ондоо хэншье заhажа, hэргээжэ үгэхэгүй гэжэ hайса мэдэhэн, тиигээд энэ хэрэгтэ хамаг хүсэеэ дүүрэн үгэхэ гэжэ шиидэhэн хүнэй үгэ байгаа.

«Бардамханаар үгэеэ алдаба гүш?!» гэжэ зэмэлхэшье, наадалхашье хүнүүд тиихэдэ үзэгдэhэн байжа магад. Заримашуул оройдоошье этигээгүй hэн ха. Ажал хэрэгыень хараад, хүлеэгээд үзэхэдэ яахаб гэhэншье хүн бии байжа болоо.

— Хэбтэhэнhээ ябаашань дээрэ. хөөрүү хүнhөө ажалша хүниинь дээрэ. Хэрэгээ хээд хөөрэлдэе,—гэжэ Цыренова досоогоо шэбшээд, харюусалгата даабаряа бэелүүлжэ ороно.

...Шэлын дабаанай арын хормойдо hандаржа байhан үбэлэй гансахан байратай, туража, шадал шэнээгээ гээhэн хони, хурьгад хоёр хүгшэдэй харууhан доро арайхан үбэлжэжэ байба. Эндэ ерэхэдээ, нээрээшье үгэеэ дэмы үгэжэрхёо гээшэ гүб, hанаан байгаад— шадал хүрэхэгүйнь гээшэ гү гэhэн hэжэг Цыренцу хээтэйн досоо түрэбэ.

— Бэрхэшээлhээ бү сухари, зорилгондоо хүрэхэл байхаш,—гэжэ үниинэй хонишон Будаанайн Дугар үбгэн Цыренцугай сэдьхэл заhажа, саашанхи хүдэлмэридэнь ехэ туhа хүргөө юм. Эгээн түрүүшээр Цыренова бэрхэ hайн хонишодтой нүхэрлэхэ гэжэ оролдоно. Дүтын нүхэдтэсэ хөөрэлдэжэ, тэдэниие үгэдөө оруулжа, дүй дүршэл багатайшье hаань, холые хаража, хамтын хэрэгтэ оролдосотойгоор хандадаг нүхэдөө хажуудаа абаба.

Эдэ хонишодой ажал хэрэг түрүүшын жэлhээ харагдажа эхилээ. Дааhан 500 эхэ хонидойнь шадал тамир hайжаржа, хоролтодо орохоо болибо. Түлнүүдыншье гарзагүйгөөр абтадаг болоо. Гэбэшье энэнь тэдэнэй hанаанда үшөөл хүрэнэгүй.

Ерэхэ жэлдэ үбhэ тэжээл элбэг ехээр бэлдэхын түлөө тэмсэбэ. Үбhэ сабшалга, hолоомо суглуулгые өөhэдынгөө хүсөөр хэдэг болохо, мүн ороohо таряанай зүйлнүүдые элбэгээр суглуулха, уданшьегүй урданайхиhаа хэдэн дахин ехэ үбhэ тэжээл бэлэдхэдэг болохо, hайн дал хорёогоор хонидоо хангаха гэжэ оролдоhон байна. Ингэжэ хонин hүрэгөө саашадань хүгжөөхэ гол шухала hуури табиба. hүүлээрнь хонидойнгоо үүлтэр hайжаруулха, ноohо ехээр абаха хүдэлмэри ябуулжа эхилээд, нилээд ехэ амжалта туйлана. 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьган абтажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлэгдэн, хонишодые ехээр урмашуулаа. Мүн урданайхиhаа ехэ ноohон абтаа. Энэ түрүүшынь амжалта хонишодые бүри ехээр зоригжуулна.

Энэ үедэ республика доторнай хонишодой мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрбэ. 100 эхэ хонин бүриhөө 140-hөө үсөөн бэшэ хурьга, мүн ноohо ехээр хайшалжа абаха гэhэн түрүү хонишодой уряае нүхэр Цыреновагай отарынхид hайшаан угтаа бэлэй.

Иимэ ехэ уялга хайшан гээд дүүргэхэ тухайдаа хонишод нэгэнтэ бэшэ зүбшэлжэ, hүниин утые мэдэнгүй үнгэргэдэг байба. Түрүү хонишодой дүй дүршэл тэдээндэ ехэ туhа хүргэнэ. Колхозой малай эмшэн Даша Батомункуевай туhаламжаар тэдэнэр искусственна үрэжүүлгэ hайнаар эмхидхэжэ, хонидые жэлдээ хоёр дахин хурьгалдаг, хэнзэлдэг болгоно, мүн үүлтэрыень hайжаруулна, нютагай хонидые нарин ноohотой болгохын тула ехэ юумэн хэгдэнэ. Тэрэшэлэн хурьгадые шэнэ аргаар тэжээн харууhалха, эдеэ хоолыень нормын ёhоор хобоо, кормушка соо хэжэ үгэхэ, саг соонь уhалха, бэлшээхэ гурим отарадань наринаар сахигдана. Тиигэжэ нёдондо жэл нүхэр Цыреновагай отарынхид 100 эхэ хонин бүриhөө 153 хурьга, хонин бүриhөө 2,5 килограмм ноohо абажа, үгэдөө хүрөө, уялгаяа дүүргэв. Хэдэн жэлдэ хэhэн ажалайнь үрэ мүнөө артель дотор тобойн харагдадаг болонхой. Энэ отарада абтажа түлжүүлэгдэhэн хурьгадhаа бүридэhэн хоёр шэнэ отарын мянга гаран хонидой Түгнын талые бүрхөөн бэлшэжэ ябахыень эндэ ерэhэн хүн бүхэн харахал.

—Энэл даа, манай хэhэн бүтээhэн юумэмнай! — гээд Цыренова наагуураа даруу янзатайгаар, саагуураа омогорхон, хонид тээшээ заана.

Нүхэр Цыреновагай ажал хэрэг энээгээр дүүрэнэгүй, харин эхилнэ гэхэдэ болохо. Малай дулаан шэнэ байранууд, тэдэнэй хажууда уhа бүлэжэ гаргадаг худаг, үбhэ тэжээл хадагалха хорёо, улаан булан гэхэ мэтэ шэнэ барилганууд тэрэнэй үүсхэлээр, эдэбхи, оролдолгын ашаар бүтээгдэhэн байха.

—Нүхэр Цыреновада хонин ажал даалгахадаа, зүб лэ юумэ хэhэн байгаабди, энэмнай найдамтай хүн, —гэжэ бригадын партийна эхин организациин секретарь нүхэр Батомункуев хөөрэнэ.—Энээгээрээ тогтонгүй, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахал байха гэжэ найдадагбди.

Энэнь тон зүб. Мүнөө нүхэр Цыренова КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдтэй танилсан, бүри ехэ шэнэ уялга абаад, ажалайнгаа эршэ улам шангадхажа байна.

Цыренцу Цыреновна хара хубяа хараад лэ ябадаггүй юм. Артелиин 3-дахи бригадын соведэй гэшү[...] болоhоор үнинэй. Хүн зоной хэ[...]гые бүтээхэ гэжэ ехээр оролдо[...] нютагтаа харгы замай, худалд[...] наймаанай, хэлхеэ холбооной хэ[...] hайжаруулхын тула ехэхэн хүд[...]мэри ябуулдаг. Мүнөө Хаяа ню[...]гай айл бүхэндэ электрын гал [...] содог, электрын хүсөөр үйлэд[...]риин түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгд[...] болонхой. Эндэхи культбазын [...]дэлмэри нилээд hайжараа, ул[...]булангые элдэб hонин номууд, у[...]лозунгнууд, портредууд гоёон [...]мэглэнэ.

Эдэ хэрэгүүд манай Цыренцу[...] хабаадалгатайгаар бүтэhэн ба[...] гэжэ нютагаархиниинь хэлсэ[...]

Зулгы зохидоор хандадаг, нүх[...]тøө туhалха гэжэ ходо оролдо[...] туладань, али нэгэн юумэ зүбш[...]хээ тэрээндэ олон хүн ерэдэг.

Нүхэр Цыренова түрүү хүнүү[...] дүй дүршэл халан абажа, ажал[...] хэрэглэхэ гэжэ саг үргэлжэ орол[...]дог, эрдэм hургуули үгышье h[...] шэнэ юумые ухаагаараа дүйжэ о[...]гохо, амжалта арьбадхахые хүсэ[...] юм.

...Үбэлэй hүниин хэды уташ[...]hаа, энэ отарын дал соогуур түс[...] фонариин бүдэхи гэрэлэй иишэ т[...]шээ аалиханаар зубшан бүүдэг[...]хэнь ходо харагдадаг. Ингэжэ Ц[...]ренцу Цыреновна хонидойн[...] хурьгалха үедэ унтаха нойргүйг[...] эрьежэ, манажа, шэнэ түлнүү[...] жэншэдгүйгөөр хүлеэн аба[...]бшуу.

**
*

Арадай түлөөлэгшэнэр олонии[...] этигэл найдабариие үнэн сэхээр [...]рюулан, гүрэн түрын хэрэг ши[...] хэлсэдэгынь элитэ. Тэдэнэй нэ[...] манай бурят арадай кандидат [...] хэр Цыренова Цыренцу Цыреновн[...] арад зондоо үнэн сэхээр алба [...] хэнь дамжаггүй.

М. НИМАЕВ

Һунгалтын үедэ ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулая

☆ ☆☆ ☆

…багшанарта найдажархёод һуухадань...

…Адууһа малаар олон, олзо доход …тэй «Путь Ленина» колхоздо (Түнхэн) малшадай ажаллаха, …ажаһуухa тааруу зохид арга боломжо бии болгогдонхой гэжэ һанагдаһан байгаа. Теэд колхозой фермэ, …гүүртэнүүдтэ ажаллажа байһан …малшад культурно-ажаһуудалайн… талаар муугаар хангагдана. …нүхэр Бандеевэй даажа байдаг …фермын үнеэдэй нэгэдэхи гүүртын …улаан буланда ороходо хүйтэн, шо… богтоо дарагдашаһан, муухай …байдаг. Шатар даам наадаха, сү…лөөтэйдөө газетэ, ном уншаха гэхэ… энэ улаан булан соо стол …замейкэ хоёрһоо ондоо хү…нэй һуухашье газар үгы. Колхозой правленидэ хаяа хадхажа байгаашье һаань, энэ фермын улаан буланда шэнэ газетэ, журналнууд …даггүй, радио оруулагдаагүй, …ном номуудшье тон хомор.

…Үни заяанай—гол түлэб хүн зо…н тоо бүридхэл абалгада зорюу…лдажа няагдаһан хэды тэды уряа …лоозонгнуудһаа бэшэ, харуулан ойл…гуулха агитаци байхагүй, һаалишадай социалистическэ уялгашье, тэ…нэй хүдэлмэриин дүнгүүдшье бэ…лдэжэ, улаан буланда үлгэгдэнэ…гүй.

…Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, тон түрүүндэ, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Шобонов, правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ускеев малшадай культурна ажаһуудалай һайн …ага боломжо бии болгохын, тэдэнэй дунда ниитэ-ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри ябуулхын тү…лөө оролдоногүй.

…Зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ колхозой …хүтэлбэрилхы нүхэдэй, хүдөө …ажахын мэргэжэлтэдэй хабаадалгагүй байһаниинь гайхалтай. …Тэнэй орондо эндэхи һургуулиин …багшанар агитатораар томилогдоод, …ая хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Партийна организациин секретарьһаа …заабари, туһаламжа абажа …даггүй хадаа багшанаршье хөөрэлдөө, газетэ уншалгые һайнаар …үнгэргэнэгүй. Энэ ушарһаа колхозой малшад партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй, КПСС-эй XXI съезд… шиидхэбэринүүдтэй муугаар …танилсанхай байна.

…Иимэ байдалтай фермэдэ ажал …хүдэлмэриин эмхигүйгөөр, урагшагүйгөөр ябадаг байһаниинье гайхалтай бэшэ. Малда үбһэ тэжээл …түгээгдүүлагдажа эдюулэгдэнэгүй. …Өөһэг гэжэ газарай һаалиин үнеэ… фермэдэ һолоомо ууралтуулан …ябуулдаг түхеэрэлгэ бии аад, миин …хэбтэнэ. Тиимэһээ эндэхи һаалишад …бага һү һаана.

…Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд …зоной дунда ойлгууламжын, политическэ хүдэлмэри ябуулха, малшадай культурно-ажаһуудалай …һайн эрхэ байдал …дуулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха ёһотой.

К. Константинов.

Улан-Удын һунгуулиин 3-дахи Свердловскэ округой агитаторнууд даажа абаһан айлнуудаараа хөөрэлдөө хэжэ, һунгуулиин участогта ошожо, фамили, нэрэ, обогоо шалгахынь ажалшадта һануулдаг болоһоор үнинэй. Зураг дээрэ: һунгуулиин 3-дахи участогта һунгагшад өөһэдынгөө фамили, нэрэ, обогые шалгажа байна.

Л. Хайдуровай фото.

Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха гуламта

Зэдын аймагай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо агитпункт нээгдээд, 25 агитатор колхознигуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байнхай. РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Совედүүдэй һунгалтада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулха зуураа, Дээдэ Үшөөтэй тосхондо эмхидхэгдэһэн агитпункт партиин XXI съездын материалнуудтай, Советскэ Конституцитай, һунгуулиин Дүримтэй, Эхэ оронойнгоо наука болон техникын амжалтануудтай колхознигуудые танилсуулна. Колхозой түсэблэгшэ-экономист Батор Идамжапов энэ агитпунктые даагшаар томилогдоод, уялгаяа һайнаар дүүргэжэ байдаг. Агитпунктнь гоёор шэмэглэгдэнхэй. Тэндэнь советскэ һунгуулиин системэ тухай номууд, һунгуулида зорюулагдаһан брошюранууд, газетэ, журналнууд, мүн хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд, шатар, домино гэхэ мэтэ бии.

— Бидэнэр, залуу һунгагшад болон агитаторнууд, агитпунктдаа ерэжэ, хөөрэлдөө, лекци шагнанабди, мүн туһатай заабари абанабди. Һаяхан «Советскэ наука болон техникын амжалта» гэһэн лекци ехэ һонирхон шагнаабди. Шэнэ газетэ, журналнуудые уншахаһаа гадна, колхознигууд сүлөөтэй сагаа культурнаар, хүхюутэйгээр үнгэргэхэ аргатай,— гэжэ агитатор Гомбо Цыренов хөөрэнэ.

Батор Дашидондокович Идамжапов агитаторнуудай хөөрэлдөө хэхэ темэнүүдыень шэлэн үгэдэг, ойлгууламжын бүхы хүдэлмэриие түсэбэй ёһоор ябуулдаг. Агитаторнуудай хоёр семинар-зүблөөн үнгэргэгдөө. Һүүлэй зүблөөн дээрэ агитаторнууд Даша-Дондок Мансорунов, Гомбо Цыренов өөһэдынгөө хүдэлмэри тухайда тоосоо. Сүлөөтэй сагтаа Үшөөтэйн агитпунктын байшан соо һунгагшад олоороо сугларна.

Мүн колхозой гурбадахи, дүрбэдэхи гүүртэнүүдэй һаалишадай, Үшөөтэйн Зүүн Бэеын хонишодой дунда һунгуулиин Дүримтэй танилсуулха, һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ, түл абалгаяа һайнаар эмхидхэхэ ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Эдэ гүүртын, дүтын отарануудай малшад үдэшэлэн 2 культбазадаа, 2 улаан булангаа сугларжа, КПСС-эй XXI съезд тухай агитаторнуудай хөөрэлдөө, газетэ, радиогой һонинииe шагнана.

Колхозой центрын агитаторнууд бүлэг бүлэг айл даажа абаад, колхознигуудай гэр гэртэнь ябажа, хөөрэлдөө эмхидхэжэ захалһаар нилээд болоо. Агитаторнууд Бальжа Мункуев, Даши-Дондок Мансорунов, Гомбо Цыренов хөөрэлдөөгөө һонирхолтойгоор үнгэргэнэ.

Саашадаа агитпунктда долоон хоног бүри нэгэ дахин һунгуулиин Дүрим тухай хөөрэлдөөн үнгэргэгдэхөөр хараалагдаба. Һаяхан «Советскэ һунгуулиин системэ дэлхэй дээрэ эгээл демократическа һунгуулиин системэ» гэһэн лекци уншагдаа.

Игэжэ Дээдэ Үшөөтэйн агитпункт һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха газар болоо. Энэ агитпункт зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнь агитаторнуудта һайн туһаламжа үзүүлнэ.

С. Табдаев.

☆

Шажанда эсэргүү пропаганда хүсэд тоогдоногүй

Шажан мүргэлэй хоро, хохидолые тайлбарилан ойлгуулха, шэнжэлхы ухаанай пропаганда удха гүгэлдэрөөр, саг үргэлжэ ябуулха гэжэ КПСС-эй ЦК ходо заадаг байна. Гэхэтэй хамта партийна, профсоюзай, комсомолой олохон организацинууд энэ шухала хүдэлмэри һулаар ябуулна. Жэшээ болгон Хоринн аймагые абаябди. Шажанда эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэри, шэнжэлхы ухаанай пропаганда хэхэ арга боломжо энэ аймагта яһала бии. Теэд тэрэниие хүсэд хэрэглэнэгүй. Хүдөөгэй интеллигентнэр—багшанар, врачууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, инженернүүд, техникүүд энэ хүдэлмэридэ даншье багаар хабаадуулагдана. Үнгэрөөшэ жэлдэ шэнжэлхы ухаанай темээр миил арбан табаад лекци уншагдаа. Зарим нютагуудтань иимэ лекци хэдэн жэлээршье уншагданагүй. Юун дээрэһээ тиигэнэб гэхэдэ, эрдэм ухаанай политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй аймагтахи таһаг, тэрэнэй шэнжэлхы эрдэм ухаа нэбтэрүүлхэ хэлтэс муугаар ажаллана.

Аймагай соёл гэгээрэлэй олохон эмхи зургаануудшье шэнжэлхэ ухаанай эрдэм дэлгэрүүлхэ, шажанда эсэргүү номнол ябуулха хэрэгтэ хабаадалсанагүй. Жэшээлбэл, Тохорюутын клуб үбэл хүдэлмэрилхөөр бэлдэгдээгүй, олон хүнэй һууха һандали стулшьегүй, заримдаа түлигдэдэгшьегүй байна. Тэндэнь культурна хэмжээ-ябуулга эмхидхэгдэдэггүй, кинокартинашье үсөөн харуулагдадаг, элидхэл, лекци, агитаторнуудай хөөрэлдөөн хаа яа болодог. Тиимэһээ энэ нютагта элдэб хара мэхэшэд, ламанар шэбээлэнхэй. Үнгэрэгшэ декабрь һара соо эндэ «маани мүргэл» эмхидхэгдэжэ, үбгэд хүгшэдһөө гадна, мүн зарим нэгэн залуу хүнүүдшье хабаадалсаһан байгаа. Гэбэшье энэ нютагтахи хониной совхозой зургаадахи отделениин партийна, комсомолой организацинууд иимэ баримтые зохихо ёһоор сэгнээгүй.

Аймаг дотор научна атеизмын, шажанда эсэргүү ойлгууламжын хүдэлмэриин муугаар ябуулагдажа байһанда партиин айком, нэн түрүүн тэрэнэй пропаганда, агитациин таһаг зэмэтэй.

Шэнжэлхы эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ хүдэлмэри, шажанда эсэргүү пропаганда Мухаршэбэрэй, Бичурын, Торинн болон бусад зарим аймагуудта мүн лэ һулаар ябуулагдана. Һонирхолтой лекцинүүдые эмхидхэхын тула плакат, диаграммануудые, научна фильмнүүдые, элдэб туршалгануудые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Асуудал, харюугай үдэшэнүүдые үнгэргэхэ, һүзэгтэй хүнүүдтэй тус тустайнь хөөрэлдэхэ мэтын хүдэлмэридэ илангаяа ехэ анхарал хандуулха шухала.

Д. Шикуло.

Оролдосотойгоор хүдэлнэ

…Курумканай аймагай Аллын 7 …лэй һургуулиин багшанар һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ехэ эдэбхитэйгээр ябуулжа байна. Мүнөө үедэ тус һургуулиин …багшанар, тэдэнэй тоодо нүхэд …чино, Орбодоева, Бубеева …Жипова, Будаев гэгшэд саг үргэлжэ агитпунктда болон даалгагдаһан айлнуудаараа ябажа, КПСС-эй XXI-дэхи съездын материалнууд, һунгалтын Дүримые арад зоной ойлгуулна.

…Һургуулиин директор нүхэр Бу…ев агитаторнуудай хүдэлмэридэ …туһа хүргэнэ. Тэдэнтэй семинар …үнгэргэдэг, зоной дунда олониитын …ажал тухай болон XXI съезд… материалнуудаар лекци, элид…хэл хэдэг байна.

О. Бадмаев.

Профсоюзна эдэбхитэдэй семинар болобо

…Кяхта городто аймагай профсоюзна эдэбхитэдэй хоёр үдэрэй семинар боложо үнгэрөө.

…Семинарта фабрично-заводской …комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр болон …профоргнууд, профсоюзуудай шал…галтын комиссиин гэшүүд хабаадалсаба. Тэдэндэ үйлэдбэриин, соёл …культурын, ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэри болон профсоюзна эмхи зургаануудай урдахи зорилгонууд тухай хэдэн элидхэл уншагдаа.

…Семинарта хабаадагшад мүн …өөһэдынгөө ажал хүдэлмэриин дүй …дүршэл тухай зүбшэн хэлсэбэ.

П. Дагбаев.

Инструкторшье ерээгүй, агитаторнуудшье үсөөн сугларaa

Советскэ районой һунгуулиин 16-дахи участогай агитпункт. Дүрбэн партийна организацинуудһаа хамтадаа далаад агитаторнуудтай энэ пункт уһанзамайхидай клубта эмхидхэгдэһэн байна. Эдэ агитаторнууд Ранжуровска округойнгоо һунгагшадтай ямар агитационно хүдэлмэри ябуулнаб, тэдэнэртээ хэр һайн холбоо барисаатайб гэжэ хаража үзэе. Агитпункт соонь ороходо абаһаар яһала һайн сэгнэлтэ үгэхөөр. Аятай зохидоор табигдаһан стол дээрэнь агитаторнуудай хөөрэлдөөндөө хэрэглэхэдэ болохо элдэб олон брошюра, һунгуулиин Дүрим, шэнэ газетэ, журналнууд дүүрэн бии. Мүн энээнһээ гадна агитаторнуудай ээлжээ ээлжээгээр дежурлаха тусхай график, агитпунктын хүдэлмэриинь түсэб ханадань үлгөөтэй байна. Эдэ бүгэдые харахадаа болохоёо байгаа РСФСР-эй, БурАССР-эй Верховно Совeдүүдэй, мүн нютагай Совeдүүдэй, һунгалтада яһала һайнаар, эмхи гуримтайгаар бэлэдхэжэ эхилһэн агитпункт гэжэ согсолхоор.

Гэтэр энэмнай үнэн ёһодоо тиимэшье бэшэ байба. Нэгэдэхеэр, списогтэ тоотой агитаторнуудайнь олонхинь һунгагшадтаяа мүнөөдэр болотор уулзажа, хөөрэлдөө хээгүй байшоо. Хоёрдохёор, агитпунктын түсэбөөр зарлагдаһан семинарта агитаторнууд хүсэд сугларнагүй.

— Түрүүшын эмхидхэлэй асуудалда зорюулагдаһан семинарай зарлагдахада агитаторнуудаймнай гушаад процентнь ерээ һэн,—гэжэ тус агитпунктые даагша нүхэр Петров хөөрэнэ.—Семинарай үглөөдэрынь ямар партийна организациһаа агитаторнууд ерээгүйб гэжэ партийна бюрогой секретарьнуудта мэдээсэгдэһэн байгаа,— гээд тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Агитаторнууд үсөөн сугларaa гэжэ нүхэр Петровой партийна организацинуудта хонходоходонь: «хэмжээ абажа, агитаторнуудаа бүридхэжэ байнабди» гэжэ организаци бүхэнһөөнь найдуулһан байгаа. Теэд һүүлээрнь зохихо хубилалта болоогүй. Тэрэнэй удаа, январиин 31-дэ һунгагшадта зорюулагдаһан лекци уншагдахаар хараалагдаһан байна. Лекцидэнь оройдоо дүрбэн һунгагша ерээ. Тиихэдэ нэгэшье агитатор ерээгүй. Илангаяа ОРС-ын (секретаринь нүхэр Мясникова), городой больницын (секретаринь нүхэр Захмылова), судна бүтээлгын заводой (секретаринь нүхэр Сажинов) партийна организацинууд энэ шухала хүдэлмэриие түрүүшын үдэрһөө бэлэдхэлгүйгөөр угтажа эхилбэ. Жэшээнь, судна бүтээлгын заводой зарим нүхэдынь агитаторнуудааршье томилогдоһоноо мэдэнгүй февралиин 2 болотор ябаһан ушар бии байба. Энээнэй хажуугаар, тус заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд агитаторнуудаа шэлэн олоходоо, тэдэнэйнгээ ямар бэлэдхэлтэйб, хэды класс дүүргэнхэйб гэжэ хараадаа абалсанагүй. Агитаторнуудаар томилогдоһон 17 наһатай Пронина, Дементьева, Тихонова гэгшэд мүнөө үдэшын хүдэлмэришэн-залуушуулай һургуулида һуралсажа ябана. Теэд эдэнэрынь семинартаашье ябанагүй, һунгагшадтаяашье хөөрэлдөө үнгэргэнэгүй. Эдэ бүгэдэһөө боложо зарим һунгагшад һунгагшадай списогтэ хүсэд оруулагдаагүй байһаар.

Тэрэшэлэн февралиин 2-ой үдэшын 7 часта зарлагдаһан семинартаа мүн лэ үсөөн агитатор сугларaa. Жэшээнь, ОРС-ын партийна организациин 12 агитаторһаа 6-ниинь, городой больницын—15-һаа 2-ынь, судна бүтээлгын 29-һоо 10-ниинь, ерээ. 1-дэхи интернат һургуулиин партийна организациһаа 23 агитатор аад, нэгэшье хүн ерээгүй. Дурсагдаһан баримтануудһаа тобшолол хэхэдэ семинарта хүсэд ерэдэггүй агитаторнууд һунгагшадтай ямар хөөрэлдөө хэхэб даа гэһэн һанал түрэнэ. Городской больницын, интернат-һургуулиин партийна организациин агитаторнууд өөһэдынгөө участогуудта оройдоошье ябанагүй. Тиихэдэ тус партийна организациин секретарьнууд нүхэд Захмылова, Протасова гэгшэд агитаторнуудайнгаа хэдэг хүдэлмэреэр һонирхоногүй, агитпункттай холбоо барисаагүйгөөр ажалаа ябуулна.

— Агитпунктын эмхидхэгдэһээр агитаторнуудтай хэдэн хөөрэлдөө, заабари, семинар үнгэргэгдөө. Теэд алишье партийна организациһаа нэгэшье секретарь гү, али партбюрогой гэшүүн ерэжэ агитаторнуудайнгаа хүдэлмэритэй танилсанагүй, хэн, яажа хүдэлмэреэ ябуулнаб гэжэ һонирхоногүй,— гэжэ нүхэр Петров зүб тобшолол хэнэ.

Тиихын хажуугаар энэ семинар дээрэ КПСС-эй Советскэ райкомой инструктор нүхэр Багаева партиин XXI съездын материалаар агитаторнуудтай хөөрэлдөө үнгэргэхэ байгаа. Теэд нүхэр Багаева энэ хөөрэлдөөндөө ерээгүй.

Дурсагдаһан дутуу дунданууддаа энэ агитпунктын ойрын үдэрнүүдтэ усадхахын тула КПСС-эй Советскэ райком тодорхой хэмжээ абаха аабза гэжэ найдагдана.

Т. Бадмаин.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Ой модоо гамнаха хэрэгтэй

Ой модон манай баялиг мүн. Энэ баялигта гамтайгаар хандаха, тэрэнээ харууһалха, модо зүбөөр отолхо, хюрөөдэхэ хэрэгтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд онсо анхаралаа хандуулха ёһотой.

Гэбэшье Кударын аймагай колхозуудай, ой модоной ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ баялигтаа хайша хэрэгээр хандана. Тиимэһээнь эндэхи ой хүндэ хэрэгтэй модоор хомор болошонхой.

Олон колхозой хүтэлбэрилэгшэд ойн баялигые гамгүйгөөр, эзэн бусаар гаргашална. Тиихэдэ ямаршье түсэбгүйгөөр, дайралдаһан газартаа модо отолно. 1955—56 онуудай туршада Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид малай байра бариха гээд Шаргунь гэжэ хүндыдэ мянгаад кубометр модо отолһон юм. Харин отологдоһон модонойнь хахадһаа үлүүнь ой соо хаягдашаһан байна. «Путь к коммунизму» колхоз 2600 гаран кубометр модо бэлдэһэн аад, тэрэнэйнгээ оройдоо мянгаад кубометрые хэрэглэһэн байгаа. Үлөөшэ модониинь ой соогоо үмхиржэ хэбтэһээр. Мүн отологдоһон модоной гэшүүһэн, набшаһа намаань болон түгсэгүүд галдагдангүй орхигдошоно. Игэжэ эзэн бусаар ой модондоо Сталинай, Ждановай, Ранжуровай нэрэмжэтэ, «40 лет Октября» колхозойхид хандадаг байна.

Гүрэнэй баялиг болохо ой модондоо эзэн ёһоор хандая гэжэ хэлэгдэхэ байна. Ой тайгаяа харууһалха, хамгаалха хэрэгтэ анхаралаа табихаар саг тулаа.

Д. Бадмаев.

Хамтын шэнэ байра тухай

Нёдондо жэл Бурядай зооветеринарна институдай студентнэр ехэ баярлаһан байгаа. Тэдэнэр дүрбэн дабхар хамтын шэнэ томо гэртэ ороһон юм.

Энэ шэнэ гэр яһала гоё, сэбэр, гэрэлтэй. Тиигэбэшье тэрээн соохи ехэ дутагдалнууд нёдондонһоо хойшо усадхагдаагүй байһаар.

Эндэ байгшад ходо уһаар дутагдана. Мүнөө эндэ уһан үгы байһаар хахад һара болобо. Уһанай нэгэ кран хүдэлөө болодог. Тэрэ краанһаа 700-гаад хүн уһа абадаг. Тиин иимэ олон хүн нюураашье угаажа үрдинэгүй.

Гэр дулаасуулдаг батарейнүүдэй тэһэрхэ ушар олон. Батарейн гэнтэ тэһэршэхэдэ, таһалганууд соо далай шэнги уһан дүүрэшэдэг.

Оло дахин хэлсэгдэжэ, эндэ арай гэжэ столово нээгдэһэн байгаа. Теэд эдеэ хоол амтагүйгөөр, муугаар буйлуулагдана, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүд хомор, колбаса, лапша, маргарин үгы юм.

Гадна, хамтын байра соо ехэ хүйтэн, илангаяа студентнэрэй хэшээлдээ бэлэдхэдэг таһалга соо ехэ хүйтэн, хүнэй һуухаар бэшэ. Мүн эндэ стул, стол үсөөн байна.

Тус байрын һая нээгдээд байхада, институдай багшанар бага сага ябадаг һэн. Мүнөө эндэ нэгэшье багша харагдахаа болишоо.

Мүн институдай директорые ажахын талаар орлогшо нүхэр Дугаров, хамтын байрын комендант Самбуев эдэ дутагдалнуудые усадхаха гэжэ һаналаа табинагүй.

Столово нээхэ, хамтын байрые уһаар хангаха талаар дары хэмжээ абаха шухала.

М. Чесанский.

Тобшо дохёо

Почто хожомдуулагдана. «Эрдэм» (Мухаршэбэр) совхозой 3-дахи отделениин почто зөөгшэ Дулгаржап Нимаева һайнаар ажаллаха аргатайшье, шадалтайшье гээшэ. Тэрээндэ таһалгаряагүйгөөр почто зөөхын тула тэргэ шаргатай мори унаа тусгаар даалгажа үгтэнхэй. Харин, шэнэ газетэ, журналнуудые хожомдуулангүй ажалшадта хүргэжэ үгэхын орондо, энэ нүхэрнай өөрынгөө гэрэй ажахыда һамааржа, гэртээ сагаа барана. Тиигэжэ бригада, холын гүүртэ, фермын малшад захиһан газетэ, журналаа хожомдожо абана.

Ц. Бадлуев.

***

Уялгаяа мартажархёо. Түнхэнэй «Знамя» колхозой ветеринарна фельдшер нүхэр Истаев баян дүй дүршэлтэй, үнинэй мэргэжэлтэ юм. Тиигэбэшье һүүлэй үедэ тэрэ өөрынгөө даажа байһан ажалда хайша хэрэгээр хандана. Малай гүүртэ, отарануудаар тон үсөөн ябадагһаа гадна, малшадта али нэгэн туһаламжа огто үзүүлдэггүй. Мүнөө тус колхозой олохон мал бужууршанхай. Тэдэниие усадхахын тула нүхэр Истаев мүртэй юумэ хэнэгүй, оролдолгошье гаргадаггүй байха юм.

А. Попов.

***

Лекци, элидхэл уншагданагүй. «Коммунизм» колхоз уужам һаруул, хэдэн таһалгатай клубтай юм. Эндэнь хаа яа кино харуулагдадаг. Гэбэшье ондоо ямаршье юумэ үнгэргэгдэдэггүй. Лекци, элидхэлнүүд, элдэб һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд, уран һайханай кружогууд эмхидхэгдэнэгүй. Тиихэдэ клуб соо харуулан ойлгуулха агитаци үгы. Клубые даагша нүхэр Москвитин клубайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулха талаар үүсхэл гаргадаггүй, миил һуужа байдаг.

Д. Чимитов.

Ярууна.

***

Хүдэлмэрилдэггүй радиоузел. Үшөө 1948 ондо Закаменай аймагай «Байкал» колхозой 2 комплексно бригадын түб тосхондо ажаһуудаг 80 гаран үрхэтэ айлые хангахын зорилгоор багахан радиоузел тодхогдоһон юм. Теэд мүнөө энэ радиоузел хүдэлмэрилнэгүй, тэрээнһээ боложо эндэхи зон дотоодын, гадаадын һонинуудые саг соогоо дуулажа байха аргагүйдэнэ.

Ф. Балданов.

***

Гуримгүй наймаашан. Хоринн түб тосхондохи эдеэ хоолой магазинда ходо эмхи гуримгүй байдаг. Эндэ ариг сэбэр огто сахигдадаггүй, зарим эдеэ хоолой зүйлнүүд тооһо шоройдо дарагдашанхай, миил тагууд дээгүүр хэбтэдэг. Магазинай наймаалагша нүхэр Турчина ажалшадай ажаглалта хэхэдэ шэрүүнээр хандаад, дутагдалнуудаа усадхадаггүй байха юм. Сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Трунев эдэ дутагдалнуудые мэдэжэ байгаад, хэмжээ абадаггүй. Энэнь гайхалтай.

Г. Доржиев.

***

Киномеханик хэрэгтэй. «Улаан Тори» колхозой центр Ториһоо арбаад модоной газарта байрладаг. Тиигэбэшье, энэ колхозойхид ноябрь һараһаа хойшо кино хараагүй байһаар. Юуб гэхэдэ, аймагай культурын таһаг тус колхоздо нүүдэл кино эльгээнэгүй. Тиихэдэ колхоздохи байрын киноустановкань киномеханигай үгы дээрэһээ хүдэлнэгүй, миил хэбтэжэ байдаг.

Д. Гомбоцонов.

***

Хаалтатай байдаг клуб. Гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхилээд байһан мүнөө үедэ хүдөөгэй клуб һонирхолтойгоор хүдэлмэреэ эмхидхэхэ ёһотой, аргатайшье. Харин тиихэдэ Бичурын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 2-дохи бригадын клуб ходо хаалтатай, «шонын хүлдэхөөр» хүйтэн, досоонь хүнэй орошогүй муухай. Шатар, домино, хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд гэжэ эндэ байхагүй.

Д. Чагдуров.

***

Зайн гал хэрэгтэй. Худяково тосхондо олон зон ажаһуудаг. Теэд, эндэ зайн гал мүнөө болотор оруулагдаагүй байһаар. Энэ асуудалые дары шиидхэхэ арга боломжо бии. Ушарынь, Худяково тосхоной хажуугаар Иволгын Гурульбын электролини татаатай юм. Энээниие шиидхэхээр саг тулаа гэжэ һанагдана.

П. Худяков.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Алдуугаа дахин дабтана“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын декабриин 26-най номерто толилогдоһон юм. Баргажанай аймагай «Звезда» колхоздо малай үбэлжэлгэ муугаар, эмхигүйгөөр үнгэргэгдэжэ байһан, малай харууһа, эдеэлүүлгын эмхигүйгөөр табигдаһан тухай тэрэ статья соо тэмдэглэгдэһэн байгаа.

— Статья соо дурсагдаһан баримтанууд булта зүб байба,—гэжэ манай редакцида КПСС-эй Баргажанай айкомой секретарь нүхэр Малыгин мэдээсэбэ. «Звезда» колхозой хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ асуудалда зохихо анхарал хандуулаагүй байба. Тиимэһээ КПСС-эй айкомой бюро дээрэ «Звезда» колхозой правлениин хүдэлмэриин дутагдалнууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд мал ажалые муугаар хүтэлбэрилнэ гэжэ айкомой бюро тэмдэглээ. Мал ажалые муугаар хүтэлбэрилһэнэй, малай үбэлжэлгэдэ дутуу дундануудые гаргаһанайнгаа түлөө колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цивилев шанга харюусалгада хабаадуулагдаһан, колхозой түрүүлэгшые мал ажалай талаар орлогшо нүхэр Крылов энэ тушаалһаа сүлөөлэгдэһэн байна.

Тус асуудалаар КПСС-эй айкомой бюрогой баталан абаһан шиидхэбэриие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдажа, малай үбэлжэлгын дутуу дундануудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаба.

Жэшээ абамаар hаалишан

Коммунист Цыремжид Дондупова артелиингээ мал ажал дээрэ хүдэлжэ эхилhэнhээ хойшо арбан долоон жэл үлүүтэй болобо. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай нилээд хүндэ хүшэр үе соогуур Цыремжид басаган 12 наhатайдаа өөрынгөө hайн дураар мал ажалда хүдэлхөөр ерээ hэн.

Нүхэр Дондупова түрүүшын үдэрhөө хойшо нарай тугал, буруу хараха, адуулхаhаа эхилээд, hаалишан болотороо hүнэй-товарна гүүртэ, фермэдэхи бүхы ажал хүдэлмэрие өөрынгөө улаан гараар хэлсэжэ гараhан байна. Хэhэн ажалдаа хэзээдэшье эзэн ёhоор хандадаг, нэгэ зориhон хэрэгээ, hанаhан юумэеэ яабашье хүсэлдүүлжэ hаладаг хадаа Цыремжид Дондупова үсэд нэтэрүү, оролдосото ажалаараа зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй, магтаалтай болонхой.

hаалишан Цыремжид он жэлэй ошохо тудам ажал хүдэлмэриингөө онол дүршэлые арьбадхажа, Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиингээ шадабаритай эрхим түрүү малшадай зэргэдэ гараа. 1954 ондо туйлаhан амжалтаараа Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаха эрхэ олоо hэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ нүхэр Дондупова өөрынгөө даажа байhан үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1500 шахуу литр hү hаагаа. Байгша ондо сагаан эдеэ—hү hааляа улам ехээр элбэгжүүлхын түлөө эрмэлзэн, эдэ үдэрнүүдтэ үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ дунда зэргээр 6—8 литр hү hаадаг болонхой. Мүнөө партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, январь hарада үнеэн бүхэнэй 100 гаран литр hү hаажа, колхозойнгоо hаалишадай дунда түрүү зэргэдэ ябана.

О. Намжилон.

Курумкан.

Гарзагүйгөөр түлжүүлэгдэнэ

«Коммунизм» колхозой дүршэлтэй хонишон нүхэр Ц. Д. Доржиевай даадаг отарынхид Буламай Толгой гэжэ газарта үбэлжэжэ байнхай.

Тус отарынхид хонидоо тобир тарганаар үбэлжэлгэдэ оруулhанай ашаар хүшэ шадалыень hуладхаагүй, нэгэшье толгой хони гарзалуулаагүй.

Мүнөө эндэ зуу гаран хурьгад абтаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Мүн энэ колхозой хонишон Шойдон Дашиевай даадаг отарада зуун арбаад хурьган абтаа.

Мартын 1-дэ болохоёо байгаа hунгалтые ажалай амжалтаар угтахын зорилгоор эндэхи хонишод үбhэ тэжээлээ гамтайгаар эдюулжэ, бүхы абтаhан хурьгадаа нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ уялга абанхай.

Д.-Н. Чимитов.

Ярууна.

Үнэтэ малтамалнуудые бэдэрэлсыт

Совет араднай коммунизм байгуулха долоон жэлэйнгээ түсэб бэелүүлжэ эхилбэ. Оронойнгоо хүндэ промышленностиин гол шухала hалбаринуудые саашадань түргөөр хүгжөөхын тула ашагта малтамалнуудые элирүүлжэ, ашаглаха гээшэ угаа шухала байна.

Манай республикын газар дээрэшье элирүүлэгдээгүй шухаг ашагта малтамалнууд элбэг юм. Мүнөө үеын техникын хүгжэлтэдэ ехээр хэрэглэгдэдэг болохо алтан, молибден, вольфрам, боксит, фтор, литий, уран, берилий гэхэ мэтэ металлнууд республикымнай газар дээрэ үшөөл элирүүлэгдээгүй гэжэ багсаагдана.

Бурядай геологууд республикынгаа баялигые хүсэд элирүүлжэ, Эхэ оронойнгоо аша туhада зорюулхын тула эршэтэй hайнаар ажаллаха хүсэлэнтэй. Республикымнай геологууд 1958 ондо Бурядай геологическа управлени болон нэгэдээ.

Хизаар ороноо hайн мэдэхэ нютагай хүн зон шухаг ашагта малтамалнуудые бэдэржэ олоходонь геологуудта ехээр туhалха аргатай.

Үнэтэ элдэб малтамалнуудые анха түрүүн бэдэрэн ологшодой ажалые советскэ правительство үндэрөөр сэгнэжэ, тэдэнэрые али болохоор урмашуулжа, тусхай мүнгэн шан үгэдэг юм. Алта, вольфрам, нефть, түмэрэй руда, мүн бусадшье малтамалнуудые анха түрүүн ехээр олоhон юрын хүнүүд манай орондо нилээд олон юм. Тиимэ хүнүүд манай республикадашье бии. Зүүн Саяанда ажаhуудаг нүхэр Мунконов анха түрүүн асбест олоhон байгаа. Ангуушан нүхэр Григорьевой мэдүүлhэнэй ёhоор, молибден олдоhон байна. Түнхэнэй аймагта ажаhуудаг Б. Ж. Шагдуров, Иволгын аймагта ажаhуудаг И. В. Медведев олон жэлэй турша соо геологуудта ехээр туhалаа. Нефть, алта, слюда, флюорит гэхэ мэтэ малтамалнуудые олоhон тухайгаа мэдүүлхэеэ нютагай 20 шахуу ажалшад 1958 оной туршада республикын геологическа управленидэ ерэhэн байна.

Бурядай геологическа управлени анха түрүүн ашагта малтамал элирүүлhэн хүнүүдтэ тусхай үнэмшэлгэ үгэхэ эрхэтэй болонхой. Промышленностьда ашагтай туhатай малтамал олоhон хүн управлениин зүгhөө мүнгэн шанда хүртэхэ юм.

Элдэб үнэтэ малтамал олоhон хүн Бурядай геологическа управлениин геологическа таhагта иимэ адресаар хандаха зэргэтэй: «Улан-Удэ город, Ленинэй үйлсэ, 59». Управленидэ мэдүүлгэ барихадаа малтамалай олдоhон газарые тодорхойгоор тайлбарилха, 0,5—1 кг тухай малтамалай дүрсые эльгээлсэхэ шухала.

Республикын бүхы хүдэлмэришэд, колхознигууд, багшанар, hурагшад, студентнэр, ангуушад, ой модоной харуулшад хизаар ороноо hайнаар шэнжэлжэ, үнэтэй сэнтэй ашагта малтамалнуудые элирүүлэлсыт!

А. Карабульский, ахалагша геолог.

Шэнэ барилганууд бодхоогдоно

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (Сэлэнгэ) Түхэм гэжэ газарта таряа хадагалха ехэ склад барижа байна. Энэ жэлдэ 25 шэнэ гэр баригдаха. Мүнөө тэдэнэйнь 6 гэр баригдажа эхилээ. Хамта дээрээ 1500 толгойн багтаамжатай хонидой гурбан байра баригдаха юм.

П. Халтанов.

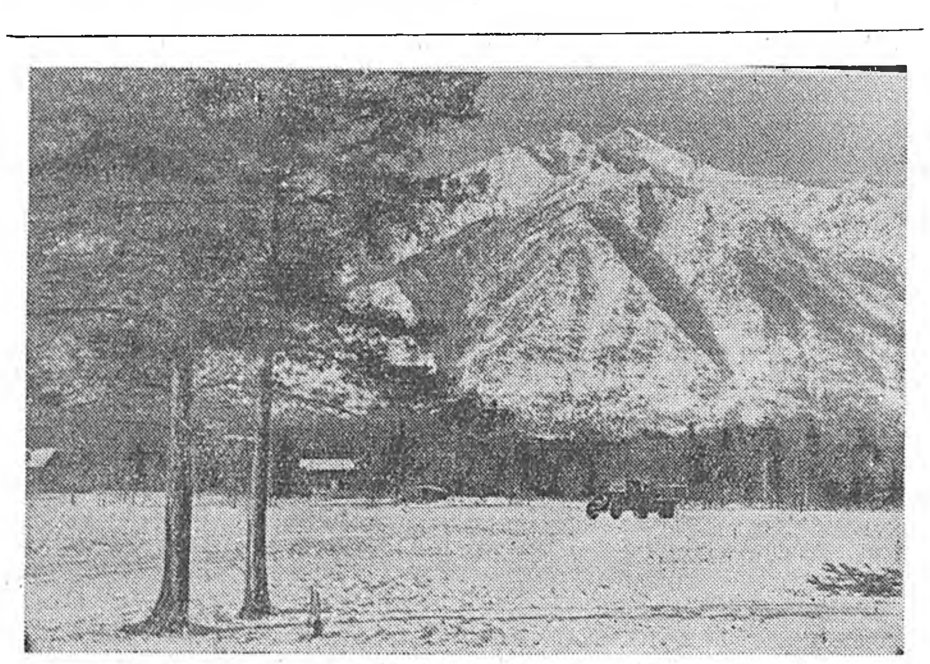

БАРГАЖАН УУЛЫН ХОРМОЙДО. А. Мантаевай фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАhАА

Совет-хитадай договорой 9 жэлэй ой тухай Хитадай журнал иигэжэ бэшэнэ

ПЕКИН, февралиин 11. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон болон харилсан туhалалсалга тухай совет-хитадай договорой баталагдаhаар февралиин 14-дэ 9 жэлэй ойн гүйсэхэеэ байhантай дашарамдуулагдан, энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаhан материалнуудые Хитадай хэблэл толилно.

Хитад болон Советскэ Союзай аха дүүгэй үргэн ехэ харилсаан Алас Дурна зүгтэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhалхаhаа гадна, социалистическэ, коммунистическэ байгуулалтын hайн hайхан хэрэгтэ туhалалсана гэжэ «Шицзе Чжиши» журнал бэшэнэ.

Хитадай болон Советскэ Союзай хоорондохи харилсаан үнгэрэгшэ жэлдэ бүри ехээр хүгжөө. Энээнии юун гэршэлнэб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлэй августда Пекиндэ Мао Цзэдун Н. С. Хрущев хоёр уулзаhан байна. Энэ уулзалга хоёр ороной хоорондохи харилсаа саашадань хүгжөөхэ, социалистическэ бүхы лагериин бата жагсаалые улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэри болоhон байна.

Советскэ Союз Хитадта экономическа туhаламжа үзүүлхэдээ, мүнөө үеын шэнэ шэнэ түхеэрэлгэнүүдые үгэхэhөө гадна, научно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые олоор бэлэдхэхэ хэрэгтэнь туhална. Тэрэнэй ашаар урда тээнь Хитадта хэгдэдэггүй олон машинанууд болон механизмууд орон дотор бүтээгдэдэг болоо. Эдэ бүгэдэ Хитадта социалистическэ байгуулалтые түргэдхэхэ хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай гэжэ журнал онсолон тэмдэглэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Хитадай промышленность угаа ехээр хүгжөө. 1957 онойхидо орходоо станогуудые, ашаанай автомашинануудые, энергетическэ болон бусад түхеэрэлгэнүүдые нилээд олоор Хитадта үгэhэн совет арадай ехэ туhаламжын ашаар иимэ амжалта туйлагдаhан байна.

Коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программые бэелүүлжэ байбашье, совет арадай иимэ ехэ туhаламжа үзүүлдэг байhанда хитад арад өөрынгөө ахада угаа ехэ хүндэтэйгөөр хандана, үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Марксизм-ленинизмын агууехэ hургаал, пролетарска интернационализмын үзэл суртал, бидэнэй нэгэн адли уг зорилго хитад болон совет арадуудай hанал сэдьхэлые нэгэдүүлнэ. КНР СССР хоёрой хоорондохи бата бэхи холбоо барисаан шууд бэхижэжэ, хүгжэжэ байдаг. Тэрэнии hуларуулжа шадахаар хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй. Нягта жагсаалтай хитад болон совет арадууд өөhэдынгөө ниитын уг зорилго тээшэ урагшаа дабшажа ябана.

КПСС-эй XXI съездые бүхы дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнэй hайшаажа байха үедэ, Хитадай болон Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон болон харилсан туhалалсалга тухай договорой баталагдаhаар 9 жэлэй ойе хитад арад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэжэ байна гэжэ хит[...] совет хани барисаанай бүлгэ[...] генеральна секретариин орлогшо [...] Бао-цюань «Шиши Шоуцэ» ж[...]налда бэшэнэ. Хитад болон [Со]ветскэ Союзай хоорондохи бата[...]гэдэл болон харилсан туhалалса[...] хоёр ороной хүгжэлтэдэ эрхи[...] туhална гэжэ Гэ Бао-цюань бэш[...]

Хитадтахи байгуулалтын ам[...]танууд Советскэ Союзай туhа[...]жын ашаар туйлагдана. Сове[...] Союзай туhаламжаар баригда[...] байhан промышленна предпри[...]нуудай 83-ниинь үнгэрэгшэ жэ[...] эсэстэ ашаглалгада үгтөө, тии[...] үшөө 30 предприяти ашаглал[...] үгтэжэ байнхай гэжэ Гэ Бао-цю[...] саашань бэшэнэ.

Советскэ Союз хадаа дэлхэй[...]рэхи түрүүшын социалистическэ [...]рэн, эгээн түрүүлэн коммуниз[...] үргэн далайсатайгаар байгуу[...] ороhон гүрэн мүн болоно. Энэ[...]даа хитад арадта угаа hайн hа[...] үльгэр жэшээ боложо үгэнэ. Со[...]скэ Союзhаа hургаал абаха, со[...]листическэ болон коммунисти[...] байгуулалтын талаар СССР-эй [...] дүршэлые оролдосотойгоор [...]жэлжэ, Хитадай эрхэ байдалда [...]ралдуулан энэ дүршэлые хэрэг[...] шухала. Энэ ушар Хитадтахи [...]гуулалтын бата бэхи хараа шэ[...] Хитадта социалистическэ бай[...]лалтын хүсэд илан мандаха ш[...]лын шухала найдабари мүн бол[...] гэжэ Гэ Бао-цюань онсолон [...]дэглэнэ.

ГДР-эй хүн зоной ажалай амжалта

БЕРЛИН, февралиин 11. (ТАСС). Гүрэнэй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл мүнөөдэр газетэнүүдтэ толилогдоо. Германиин Демократическа Республикын арадай ажахын гол hалбаринуудай январь hарада гайхамшагта шэнэ амжалтануудые туйлаhан тухай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Январь hарада электроэнерги гаргалга нёдондоной энэ hарынхида орходоо 7,8 процентээр, хүрин нүүрhэ малтан абалга—5,3 процентээр, зэдэй руда—10,7 процентээр, шэрэм хайлуулга—11,4 процентээр, булад—12,9 процентээр, прокат үйлэдбэрилгэ—10,5 процент гэхэ мэтээр нэмэhэн байна.

Англида хүдэлмэригүйшүүл улам олон болоно

ЛОНДОН, февралиин 10. (ТАСС). Англида хүдэлмэригүйшүүл олон боложол байhаар. Общинануудай палатын заседани дээрэ мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ, ажалай министр Маклеод, hүүлшын мэдээгээр Англида хүдэлмэригүйшүүлэй тоо 620 мянган хүн болоhон байна гэжэ мэдүүлээ.

Ази, Африкын оронуудай hаналаа нэгэдэлгын соведэй сесси нээгдэбэ

КАИР, февралиин 11. **(ТАСС-эй корр.).** Ази, Африкын оронуудай hаналаа нэгэдэлгын соведэй хоёрдохи сесси мүнөөдэр эндэ нээгдээ. Ази, Африкын оронуудай hаналаа нэгэдэлгын конференци 1957 оной декабрьда Каирта болоходоо, энэ соведые байгуулhан юм.

40 ороной, тэрэ тоодо Афганистанай, Алжирай, Хитадай Арадай Республикын, Цейлоной, Бахрейнскэ аралнуудай, Кипрын, Иорданиин, ОАР-эй, Ганын, Индонезиин, Индиин, Ирагай Республикын, Камерунай, Японой, Кувейтын, Кениин, КНДР-эй, Ливанай, Мадагаскарай, Малайн, Мароккын, Оманай, Палестинын, Саудовска Арабиин, Угандын, Бирмын, Тогын, Сенегалай, Суданай, Вьетнамай Демократическа Республикын, зибарай, Советскэ Союзай бо[...] бусадай делегацинууд соведэй [...]синн хүдэлмэридэ хабаадалсан[...]

Каирай конференциhээ хойшо [...] үргэлжын секретариадай [...] ажал хүдэлмэри тухай тоосо[...] элидхэл, зарим оронуудтахи ба[...] тухай Ази, Африкын оронуудай [hа]налаа нэгэдэлгын хүдэлөөе хүгж[...]хэ тухай асуудал, Ази, Афр[...] оронуудай hаналаа нэгэдэл[...] хоёрдохи конференци зарлаха [...]зар, саг болзор тухай асуудал [...]ведэй хоёрдохи сесси зүбшэн[...]сэхэ юм.

Саг үргэлжын секрета[...]дай генеральна секретарь Ю[...] Эс-Сибаи тоосоото элидхэл хэ[...]

Венгриин металлистнуудай амжалта

БУДАПЕШТ, февралиин 11. (ТАСС). Венгриин металл болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ ехэ амжалта туйлаа. Металл болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай генеральна секретарь Иштван Тэрэк энэ профсоюзай правлениин заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдээсээ. Түсэбөөр хараалагдаhанда орходоо нэгэ миллиард фор[инт]таар ехэ продукци металлист[...] 1958 ондо гаргаhан байна. Ажа[...] бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб [...] процентээр үлүүлэн дүүргэгдэ[...] тээн гаргадаг продукциин өө[...] үнэ 3,5 процентээр химдараа [Ме]талл болбосоруулдаг промыш[лен]ность 700 миллион үлүүтэй фо[...] нэмэлтэ олзо оруулаа.

САГ СООГОО АБТАhАН ШИИДХЭБЭРИ

Совет хүнэй бэе махабадые бэхижүүлхэ, тэрэнии коммунистическээр хүмүүжүүлхэ шухала арга нүхэсэлынь физкультура болон спорт болоно. Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын анхаралай ашаар манай орон дотор физкультурна хүдэлөөн үдэрhөө үдэртэ үргэдэнэ. Орон доторнай спортын олон тоото түхеэрэлгэнүүд — стадион, спортын талмай, бассейн, санын трамплин, гимнастикын зал болон бусад түхеэрэлгэнүүд баригданхай, физкультурын багшанар, тренернүүд, спортын элдэб hалбаринуудаар инструкторнууд олоор бэлдэгдэнхэй.

Предприяти, эмхи зургаан, колхоз, совхоз, РТС болон hургуулинуудта 20 миллион физкультурнигуудые хамтаруулдаг физкультурын коллективүүд байгуулагданхай. Ниитын физкультурна хүдэлөөнэй үндэhэ hуури дээрэ манай спортсменүүдэй мэргэжэл хараа байса дээшэлжэ, тэдэнэр уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ амжалтатайгаар хабаадалсадаг, спортын элдэб hалбаринуудаар илалта туйладаг болонхой.

«Орон дотор физкультура болон спортые хүтэлбэрилхэ тухай» тогтоол КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет hаяхан баталан абаба. Орон доторхи физкультурна хүдэлөөе зүбөөр эмхидхэхын тула СССР-эй спортын бүлгэмүүд болон эмхи зургаануудай Союз эмхидхэгдэхээр шиидхэгдээ. Үргэн ниитэ физкультурнигуудай эдэбхи үүсхэлэй үндэhөөр, профсоюз болон комсомолой үдэр бүриин туhаламжаар, партийна органуудай хүтэлбэри доро энэ Союз хүдэлмэреэ ябуулха юм. Энэ ушарhаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Физкультура болон спортын комитет үгы болгогдохонь. Тэрэнэй материальна баялиг, зөөринь СССР-эй спортын бүлгэмүүд болон эмхи зургаанудай Союзда бусаалтагүйгөөр үгтэхэ болоно.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэри манай орондо физкультура болон спортые хүгжөөхэ шэнэ шата нээжэ үгэбэ. Физкультура, спорт болон туризмын бүхы асуудалнуудые физкультурнигууд өөhэдынгөө hунгагдамал хүтэлбэрилхы орган—соведүүдээр дамжуулан, энээнhээ сааша өөhэдөө шиидхэдэг болохо байна. Физкультурна хүдэлөөнэй хүтэлбэрилхы эгээл дээдэ орган—СССР-эй спортын бүлгэмүүд болон эмхи зургаануудай Союзай Центральна Соведые Бүхэсоюзна конференци hунгаха юм.

Парти, правительствын табиhан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ профсоюз болон комсомол шухала үүргэ дүүргэхэ байна.

Совет орон доторхи физкультурна хүдэлөөнэй эгээл олон тоото бүлэгынь профсоюзна эмхи зургаануудай бүлгэмүүд мүн. Физкультура болон спорт хүгжөөхэ талаар профсоюзууд ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Спортын бүлгэмүүдые шэнэдхэн хубилалга саг дээрээ бэелүүлэгдэhэн хэмжээ-ябуулга байжа, тон ехэ туhа хүргөө. Физкультура болон спортые улам саашань хүгжөөхэ тушаа Коммунистическэ партиин шиидхэбэрие дүүргэлтэ болгон, профсоюзай эмхи зургаанууд физкультурнигуудай тоое ойрын гурбан жэлдэ хоёр дахин олошоруулха гэхэ гү, али энээндэ 10 миллион хүнүүдые хабаадуулха зорилго табинхай.

Энэ тогтоолые урагшатайгаар бэелүүлхын тула профсоюзай эмхи зургаанууд физкультурын, спортын хүдэлмэрие предприяти, совхоз, колхоз, эмхи зургаан болон hургуулинуудта hайжаруулха, физкультурын бии байhан коллективүүдые бэхижүүлхэ, мүн тэдэнии шэнээр байгуулха, hурагшад, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дунда үйлэдбэриин гимнастика үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, профсоюзуудай спортын hайн дуранай бүлгэмүүдэй спортсменүүдэй амжалтануудые бүри дээшэлүүлхын тула хэмжээ абаха, залуушуулай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэ физкультура, спортые хэрэглэхэ ёhотой.

Комсомолой организацинуудай зорилгонь юуб гэхэдэ, шэнээр эмхидхэгдэжэ байhан Союзай ажал ябуулгадань эдэбхитэйгээр туhалалсаха, тосхон, городуудта физкультура дэлгэрүүлхэ, спортсменүүдэй спортивна мэргэжэлээ дээшэлүүлхын түлөө нэтэрүүгээр тэмсэхэ зэргэтэй.

hүүлэй үедэ хүдөө тосхондо физкультура болон спорт гүнзэгыгөөр нэбтэржэ байна. Союзна республика бүхэндэ хүдөөгэй спортын бүлгэмүүд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ гурба миллион гаран хүнүүд хабаадалсана. Хүдөөгэй ажалшадай дунда физкультурын хүдэлмэри hайжаруулхыень, олон хүнүүдэй хабаадалгатай мүрысөөнүүдые үнгэргэлгэдэ, спортын түхеэрэлгэнүүдые барилгада олониитые хабаадуулхыень СССР-эй спортын бүлгэмүүд болон эмхи зургаануудай Союзые, ВЛКСМ-эй ЦК-е, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствые, Центросоюзые, тэрэнэй нютагуудтахи органуудые, РТС, совхозуудай директорнүүдые, колхозуудай түрүүлэгшэдые энэ тогтоол уялгална. Город, тосхон, паркнуудые болбосон түхэлтэй болгоходоо тэндэ спортын юрэнхы барилгануудые хэхыень, городуудые шэнэдхэн бариха түсэбтөө спортын түхеэрэлгэнүүдые саашадаа бодхоохо газарнуудые хараалхыень ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ заагдаhан байна.

Манай республикын спортын, профсоюзай, комсомолой эмхи зургаанууд физкультурна хүдэлөөе үргэдхэхэ, спортсменүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Мүнөө үедэ хүдөө нютагуудта, предприяти, эмхи зургаан, hургуулинуудта үнгэргэгдэдэг спортын мүрысөөнүүдтэ залуушуул, hурагшад бүри олоороо хабаадалсажа, hайн дүнгүүдые харуулна. Санаар, конькигаар, велосипедээр болодог урилдаанда, футбол, волейбол, бокс, баскетбол, шатар, бурят барилдаан, hур харбаан болон бусадта хабаададаг хүнүүд олошоржо байнхай.

hүүлэй жэлнүүдтэ республикын бүхы шахуу аймагуудта бокс, баскетбол, волейбол хүгжэжэ эхилбэ. Иимэ ушар урдань үгы байhан юм. Спортын эдэ hалбаринуудаар аймагhаа хабаадалсаhан нүхэд hайн амжалта туйладаг болоо.

Хэрбээ урдань манай республикада спортын нэгэшье мастер үгы байгаа hаа, мүнөө Бадмаев, Жигмитов, Баранников, Хайдуров, Яременко, Шевчук болон бусад спортын мастер, Владимир Сафронов спортын габьяата мастер гэhэн нэрэ зэргэ олонхой.

Манай спортсменүүд уласхоорондын спортын мүрысөөнүүдтэ амжалтатайгаар хабаадалсана. Энэ жэлдэ Монголой Арадай Республикын спортсменүүдтэй шатараар, санаар, конькигаар манайхин мүрысэжэ, hайн илалта туйлаба. Нүхэд Алексеев, Заиграев, Сумкин, Гармаева, Игумнова, Давыдов, Шевчук гэгшэд түрүү hууринуудые эзэлhэн байна.

Мүнөө үбэлэй спортын сезон түлэг дундаа ябажа байна. Энэ жэлдэ КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездын хүндэлэлдэ республикымнай физкультурнигууд урда урданайхиhаа hайн бэлэдхэлтэйгээр үбэлэй сезон угтаа. Хаа хаанагүй санаар, конькигаар мүрысөөнүүд эмхидхэгдэнэ. Олон хүнэй хабаадалгатай санын мүрысөөнүүд «Динамо», ПВЗ-гэй «Локомотив» гэжэ hайн дуранай бүлгэмүүдтэ, Кяхтада, Заиграйда, Байкало-Кударада, Кабанскда үнгэргэгдэбэ.

Городууд хоорондын мүрысөөнүүдтэ Бурядай спортсменүүд муу бэшээр хабаадалсажа байна. Эрхүүдэ болоhон табан городуудай мүрысөөндэ манай конькишад Читын областиин, Красноярска хизаарай, Тувагай спортсменүүдые илаба. Эндэ Бурядай конькишан нүхэр Давыдов илангаяа шалгараа. Тэрэ 10.000 метрын газарые 18 минута 15,4 секунда соо харайжа, hайн амжалта туйлаа, эхэнэрнүүдэй дундаhаа олон түрэлэй тулалдаанда Давыдова түрүүлжэ гараа. Энэ мүрысөөндэ республикын спортын нэрэ хүндые эдэнhээ гадна, Самолётов, Зайкин, Романов, спортын мастернууд Яременко, Шевчук, нэгэдэхи разрядтай Боброва хамгаалhан байна. Э[...] городой боксернуудтай hаяхан гэргэгдэhэн уулзалгада мана[й] илаба. Эндэ спортын мастер[...] Бадмаев, Жигмитов, боксер[...] Кондаков, Парников, Никиф[оров,] Сотников илангаяа шалгарба.

Гэхэтэй хамта, залуушуул бо[...] hурагшадай дунда спортивно[...]тын хүдэлмэри hайжаруулха [та]лаар спортын, профсоюзай, ко[мсо]молой эмхи зургаануудай хүдэ[лмэ]ридэ горьтойхон дутагдалнууд байhаар. Спортдо үшөө үсөө[...]нүүд хабаадуулагдана, ниитын [ин]структорнууд мууса бэлдэг[...] спортын талмайнууд үсөөнөөр [ба]ригдана, хүдөө нютагуудта с[пор]тын хэрэгсэлнүүд хүсэд хүр[...] абаашагданагүй, ажалшадай д[...] физкультура болон спорт хүсэд[...]наар нэбтэрүүлэгдэнэгүй.

Олонхи аймгүйсэдкомууд, ко[л]зой хүтэлбэрилэгшэд физку[льту]рын эмхи зургаануудай хүдэлм[эри]дэ анхаралаа хүсэд хандуулна[...] Физкультурын эмхи зургаану[...] хубилгагдаhанай hүүлээр эдэ [ду]тагдалнууд усадхагдаха ёhотой.

Спортивна хүдэлөөе хүтэлбэ[ри]гые шэнэдхэн хубилгаха гэhэн [пар]ти, правительствын шиидхэбэ[ри] манай республикын ажалшад [...] баясхалантайгаар угтаба. ССС[Р-эй] спортын бүлгэмүүд болон эмхи [зур]гаануудай Союзые эмхидхэлгэ[...] культурнигууд, спортсмен[үүд] эдэбхи үүсхэлые бүри ехээр д[...]лүүлнэ, спортын улам үндэр [...]тануудта тэдэнии уряална.

М. МИХАЙЛО[...]

Редакторай ор[...]
С. БАЛЬЖИНИМ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни —34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем трудящихся 40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00962. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4[...]